

zaanstad_20230608_1.mp4

00:00:00

De heer Rijken : En dat die daarmee stopt. Dus dat betekent dat er een vacature vrij is. We zijn één raad, maar ergens ook verdeeld in oppositie en coalitie. Dus het zou fijn zijn als er iemand vanuit de oppositiepartijen deelneemt in die stuurgroep. Ik wil graag die oproep doen. Meldt u bij de griffie en dan is dat helemaal prima. Dat zou het mooiste zijn. Dit is het, voorzitter. Dank u wel.

00:00:20

Voorzitter : Dank u wel, dames en heren. Dan beginnen wij met de algemene beschouwingen van de voorjaarsnota. Nog even met de melding dat mevrouw Doeves-De Boer iets later aanwezig zal zijn. De heer Mattens heeft nog een woordmelding.

00:00:47

De heer Mattens : Voorzitter, ik werd net ingefluisterd - en ik heb dat ook gecheckt - dat de livestream het niet doet.

00:00:59

Voorzitter : We gaan even checken bij de techniek. Zullen we dat eerst even doen voordat we beginnen, want het is toch wel jammer als het niet wordt uitgezonden.

00:01:15

Voorzitter : We hebben inmiddels gecheckt. Hij doet het. Ik zie mensen die hem op de livestream hebben.

00:01:29

Voorzitter : Dames en heren, we doen het als volgt: bij loting wordt bepaald wie de eerst volgende spreker is. Ik trek nu twee lootjes zodat de volgende gelijk weet wie eraan de beurt is. De gelukkige is Groep Lassooij. Maar die is er niet. Dan hebben we de Partij voor de Dieren, als eerste de heer Mattens en als tweede het CDA. De heer Mattens heeft het woord.

00:02:01

De heer Mattens : Dank u wel, voorzitter. Of Zaanstad, het ravijn nadert. Dat is een keuze. Bij deze voorjaarsnota kunnen we namelijk veel keuzes maken die Zaanstad niet alleen behoeden voor het financiële ravijn. Nee, er liggen juist kansen om goed te doen voor anderen, voor de wereld en uiteindelijk onszelf. Zo kunnen we allerlei problemen zonder veel geld effectief oplossen. Daarbij een aantal gedachtelijnen. De eerste de klimaat- en biodiversiteitscrisis. De tweede de groeiende maatschappelijke ongelijkheid en intolerantie. De derde een overheid die de eigen burgers wantrouwt. En de vierde de miljoenen dieren die wij jaarlijks fokken, slachten en een vreselijk leven bezorgen in de industrie. Het zijn allemaal keuzes. Als we keuzes durven maken, zijn de financiële problemen slechts een bijzaak in het bereiken van onze maatschappelijke doelen. De Partij voor de Dieren heeft mededogen, duurzaamheid, persoonlijke vrijheid en verantwoordelijkheid als kernwaarden. Uit deze kernwaarden komen voor dat we nooit de korte termijn mensenbelangen centraal stellen. We zetten een stip op de horizon waar Zaanstad naartoe moet. Een plek waar iedereen in veiligheid en vrijheid kan genieten van een schoon en gezond leefmilieu. Een plek waar we de aarde niet overbelasten en andere soorten behandelen naar hun intrinsieke waarde. Daarom beginnen we met de vraag: waarom neemt het college het standpunt in dat de lokale lasten niet omhoog mogen? Vorig jaar hebben vele inwoners een belastingkorting gekregen door het afschaffen van de hondenbelasting

en terecht. Maar nu het slecht gaat, mag op geen enkele wijze de belasting de komende jaren weer worden verhoogd. Ten koste van wat gaat dat? En ten koste van wie? Het vasthouden aan dit uitgangspunt treft vooral de mensen die toch al op achterstand staan, terwijl veel mensen en bedrijven een beperkte lastenverhoging best kunnen dragen. Beste collegepartijen, slik deze uitgangspunten niet als zoete koek. Maar naast het dichten van het financiële gat willen we het vooral hebben over de dingen die we kunnen doen zonder geld. Zoals eerder benoemd starten we met een schoon leefmilieu en het tegengaan van CO-uitstoot. We moeten er echt voor zorgen dat die aarde niet boven de anderhalve graad opwarming uitkomt. Daarvoor moeten we strakke keuzes maken en realiseren dat een beperkte groep bedrijven verantwoordelijk is voor een groot deel van de uitstoot. Geven we die bedrijven subsidies of gaan we strakker handhaven op bestaande regels. Amsterdam bijvoorbeeld geeft de omgevingsdienst strakker de opdracht om te handhaven. Zaanstad laat dat nog na en daar liggen kansen om met weinig geld veel te bereiken. Ten tweede, het tegengaan van ongelijkheid en intolerantie. Dit jaar is het 150 jaar geleden dat de voormalig tot slaaf gemaakte mensen werkelijk vrij werden. Hoewel de ketenen gebroken zijn, werkt ons slavernijverleden nog steeds door. Ook in onze stad. En om de gevolgen hiervan, zoals institutioneel racisme, echt uit te bannen is de eerste stap noodzakelijk dat we gaan onderzoeken welke rol Zaanstad speelde in deze geschiedenis, maar ook dat we onderzoeken hoe we de overblijfselen, de problemen en de pijn daarvan kunnen verzachten. Ja, zo'n onderzoek kost geld, maar het bestrijden van onrecht gaat voor ons voor het vieren van feest zoals 50 jaar Zaanstad. Want wie vierde dit feest? De één op de tien gezinnen waar kinderen in armoede opgroeien? Of de 700 gezinnen die getroffen zijn door de toeslagenaffaire? Of de mensen die getroffen worden door institutioneel racisme? Nee, voor hun is het geen feest. Ons pleidooi is daarom: besteedt het geld aan het bestrijden van kansenongelijkheid. Ten derde: ons sociale stelsel dat op allerlei manieren wantrouwen ademt. Denklijn één was voor ons een verrassing: Zaanstad gaat werken vanuit vertrouwen. Het college bedoelt daarmee waarschijnlijk dat ze bedrijven meer ruimte gaat geven om dingen te doen die slecht voor het klimaat en de planeet zijn. Daarmee gaan we waarschijnlijk niet het vertrouwen van onze inwoners terugwinnen. Waarom zouden we algoritmen ontwikkelen om kwetsbare gezinnen tot verwondergezinnen te bestempelen? Of waarom zetten we ambtenaren in om dag in dag uit Facebook af te schuimen om te kijken of iemand in de bijstand nog wat bijverdient of iets teveel boodschappen krijgt van familie? Of waarom controleren we alle bijstandsgezinnen in de hele Brandaris? Laat denklijn één zich dus vooral richten op kwetsbare. Die verdienen het om door de overheid weer met vertrouwen benaderd te worden. Ten vierde en tot slot, voorzitter, stoppen met het onrecht dat we dieren aan doen. We moeten keuzes maken door nu eindelijk in te zetten op het promoten van plantaardige producten en het consumeren van vlees, vis en zuivel te ontmoedigen. Als het college echt keuzes durft te maken op maatschappelijk zeer urgente thema's, kan onze stad mooier worden zonder veel geld. We've got 99 problems and money ain't one. Dank u wel, voorzitter.

00:06:41

Voorzitter : Netjes binnen de vijf minuten die elke spreker heeft en daarna is er tien minuten de ruimte voor het goede gesprek/debat. De heer Lopes heeft het woord.

zaanstad_20230608_1.mp4

00:06:51

De heer Lopes : Voorzitter, dank u wel. Meneer Mattens, vanzelfsprekend ook dank u wel. Ik heb u horen zeggen dat er geen geld nodig is om de klimaatcrisis op te lossen. U weet dat ik daar onwetend in ben, zoals al gezegd is. Dus ik ben heel benieuwd hoe wij de klimaatcrisis oplossen zonder geld.

00:07:14

Voorzitter : De heer Mattens.

00:07:14

De heer Mattens : Dank u wel, voorzitter. Dank, meneer Lopes voor deze vraag. Hoe gaan we dat nu oplossen? Het gaat erover dat je keuzes moet maken, dat je toe moet naar een economie waar je je niet meer focust op groei. Waar je tegen bedrijven durft te zeggen: "Jongens, jullie moeten sneller lopen of jullie moeten minder gaan doen." Dat wil zeggen: je moet ofwel kunnen verduurzamen en als je niet kan verduurzamen, heeft jouw bedrijfsmodel geen toekomst. En op het moment dat we zien dat andere gemeenten, waaronder Amsterdam, al de opdracht geven aan de OD om bijvoorbeeld de handhavingstermijn op de energiebesparingsplicht te verkorten ten opzichte van de landelijke handhavingsstrategie, zien we dat het sneller kan om te verduurzamen en dat je daardoor de druk verhoogd op die bedrijven. Dat kost ons betrekkelijk weinig tot geen geld, want we handhaven harder op bestaande regels. We geven geen subsidies.

00:08:04

Voorzitter : Mevrouw Doeves-De Boer maakt deel uit van de beraadslagingen. Welkom. De heer Lopes.

00:08:05

De heer Mattens : Voorzitter, dank u wel. Dank u wel, meneer Mattens voor het helder antwoord. Ik denk dat er veel geld nodig om de tractie die u wenst voor elkaar te krijgen. Een schildersbedrijf dat zes jaar geleden een busje kocht, moet dus van u heel snel gaan elektrificeren en dat lukt zo'n bedrijf nu eenmaal niet. Dus dan zal je toch moeten kijken hoe deze persoon daarbij hulp gaat krijgen. En dan kijkt die toch naar de gemeente, het Rijk. Ik denk dat het zeker veel geld kost, waarmee ik niet zeg dat het niet heel nobel is wat u zegt. Alleen vraag ik me af of het realistisch is. We kunnen erover discussiëren of het nodig is, maar ik denk zeker dat het geld kost.

00:08:05

Voorzitter : De heer Mattens.

00:08:05

De heer Mattens : Voorzitter, even voordat het beeld hier ontstaat dat we de kleine ondernemers met dat ene busje zien als de ondernemers waar we achteraan moeten gaan. Het gaat over de grote energieverbruikers, de grote industrie en de grotere bedrijven op de industriegebieden die onder die energiebesparingsplicht vallen. Daar kan je die slagen halen. Daar komt de meeste CO₂-uitstoot vandaan. We moeten dat wel in proportionaliteit zien.

00:09:14

Voorzitter : De heer Lopes.

00:09:14

De heer Lopes : Ik begrijp dat die kleine ondernemer niet gepakt gaat worden door

zaanstad_20230608_1.mp4

de Partij voor de Dieren. Daar ben ik blij om. Het volgende puntje: u zegt dat we de lokale lasten niet omhoog brengen en dat het college dat doet. Ik zal straks vertellen waarom ik daar blij mee ben namens de VVD. U vraagt zich af ten koste van wat. Ik wil het omdraaien en omdenken: ik denk dat het vooral ten baten is voor de inwoners waar wij hier voor staan. Dat is misschien wel het verschil tussen een volksvertegenwoordiger een activistische politicus. Er staan hier mensen voor het volk en onze inwoners, en sommige mensen staan hier met grote idealen.

00:09:28

Voorzitter : De heer Mattens.

00:09:28

De heer Mattens : Voorzitter, volgens ligt er bij het college en bij ons als raad richting de begroting ongeveer 40 miljoen dat we moeten zoeken tot 2027. Het is zelfs meer dan dat. Als we het niet vanuit de batenkant kunnen halen, gaan we hier hele pijnlijke keuzes moeten maken in de zorgsector, het maatschappelijke domein en de openbare ruimte. Dat zijn geen keuzes die ik graag wil maken. Dus als het gaat over dat publieke belang, waar u voor zegt op te komen, denk ik dat de mensen waarvoor u op komt er baat bij hebben om die lokale lasten iets omhoog te laten gaan.

00:10:34

Voorzitter : De heer Lopes en daarna de heer Hoedemaeker.

00:10:38

De heer Lopes : Ik denk dat we hier nog een hele avond voor nodig hebben. Dus ik hou het hier even bij, voorzitter.

00:10:43

Voorzitter : Dank u. De heer Hoedemaeker.

00:10:43

De heer Hoedemaeker : Dank u, voorzitter. Meneer Mattens had het over vertrouwen en hij sloeg het wat mij betreft een beetje plat in de richting van dan gaan we de bedrijven niet meer controleren en hun gang laten gaan. Dat is slecht voor het vertrouwen van de inwoners. Is meneer Mattens het niet met mij eens dat erin die enorme uitdaging die we in de energietransitie hebben niet alleen voor inwoners maar ook voor bedrijven, veel koppelkansen zitten en dat erbij de bedrijven zeker veel urgentie is om daartoe te komen? En dat de wortel dan vaak net zo goed werkt als de stok. Dat het ook breder moet, dus niet alleen vertrouwen naar onze inwoners uitstralen, maar ook naar onze bedrijven zonder dat we helemaal ophouden met die bedrijven te houden aan verplichte maatregelen en dergelijke.

00:11:37

Voorzitter : De heer Mattens.

00:11:38

De heer Mattens : Voorzitter, tot op zekere hoogte ben ik dat helemaal met de heer Hoedemaeker eens. We zouden veel meer uit moeten gaan van vertrouwen. En dat geldt ook voor bedrijven. Maar - en dat hebben we onlangs nog kunnen zien in het rekenkamerrapport - hoeveel jaar hebben we kansen laten liggen om bedrijven te wijzen en te houden aan die energiebesparingsplicht? Dat gaat over grote hoeveelheden energie en het gaat wat ons betreft ook verder dan energie. We moeten met bedrijven het gesprek aangaan in hoeverre hun bedrijfsmodel houdbaar

zaanstad_20230608_1.mp4

is in de wereld van morgen. Dat betekent dat we niet alleen kijken naar: is het mogelijk op termijn om hun energie Co2-neutral te maken? Maar ook naar wat produceren ze nu? Hebben we dat in de economie van morgen echt nodig? Of kost het zoveel grondstoffen dat het onhoudbaar is? Leidt het elders op aarde tot biodiversiteitsverlies waardoor het bedrijfsmodel niet houdbaar is? Het zijn allemaal van die vragen die we vaker zouden moeten stellen en waar we het eerlijke gesprek met bedrijven over moeten aangaan.

00:12:34

Voorzitter : De heer Hoedemaeker.

00:12:36

De heer Hoedemaeker : Dank u wel. Dat ben ik met de heer Mattens eens. Ik denk dat de Zaanse industrie een unieke positie heeft met hun plant based producten die ze op dit moment maken voor voornamelijk plant bases. Als we gezamenlijk bezig gaan met die transitie, kunnen we een voorbeeld zijn voor de rest van Nederland, en niet alleen wat betreft de voedselvoorziening maar ook wat betreft het delen van energie en het koppelen van energietransitiekansen. Ik denk dat we als Zaanstad daar voorloper in moeten worden. En dan helpt, nogmaals gezegd, de wortel waarschijnlijk beter dan de stok.

00:13:12

Voorzitter : De heer Mattens.

00:13:14

De heer Mattens : Voorzitter, het is mooi om de voorloper te worden. Alleen, we moeten ook eerlijk de vraag stellen: willen we de grote kauwboer van de wereld zijn? Een derde van de wereldproductie gaat door de Zaan naar de Ivoorkust en allerlei West-Afrikaanse en Zuid-Amerikaanse landen waar die cacao geproduceerd wordt. Ik denk dat we die vragen echt kritisch moeten stellen.

00:13:18

Voorzitter : Meneer Keijser.

00:13:18

De heer Keijser J. : Dank u, voorzitter. Voorzitter, ik heb twee vragen aan de heer Mattens. Ten eerste, ik hoor hem zeggen dat wij ambtenaren hebben die de hele dag Facebook afstruinen op zoek naar bijstandsfraude. Ik mag aannemen dat u dat uit feitelijke informatie vanuit de organisatie hebt. Of is dat iets wat u aanneemt. Dan heb ik nog een tweede vraag. U zegt dat we 99 problemen hebben waarvan geld er niet één is. Heeft u een andere jaarnota gekregen als ik, want in die van mij komen wij geld tekort.

00:14:08

Voorzitter : De heer Mattens.

00:14:09

De heer Mattens : Dank u wel, voorzitter. We hebben het in de voorgaande raadsperiode al een discussie gehad over het onderwerp afzoeken op social media: in hoeverre is dat wenselijk? De ambtelijke organisatie doet dat. Dus ja, dat is gebaseerd op feitelijke informatie. De tweede vraag die u stelt: heeft u een andere kadernota gezien? Ik weeg het probleem minder zwaar dan u, omdat er kansen liggen om zonder veel geld onze maatschappelijke doelen alsnog te behalen.

zaanstad_20230608_1.mp4

00:14:41

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

00:14:44

Mevrouw Stroo : Dank, voorzitter. Dank, meneer Mattens, voor uw mooie en heldere betoog. Ik heb een hele korte vraag. Ik hoor u zeggen dat u het feestje voor 450 jaar Zaanstad ziet als een soort elitair feest. Maar bent u het niet met me eens dat een feest als dit een heel inclusief feest kan worden? Dat het onze taak is om iets te organiseren waar de hele stad aan meedoet, en niet zoals u zegt een heel klein groepje. We moeten als gemeente ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen. Bent u dat niet met mij eens?

00:15:09

Voorzitter : De heer Mattens.

00:15:23

De heer Mattens : Voorzitter, dat is precies de discussie waar wij het in de fractie over gehad hebben. De potentie ligt er om er een inclusief feest van te maken, alleen zien wij tegelijkertijd veel mensen in onze stad die niet geholpen zijn met het toegankelijk maken van een feest omdat ze in hun dagelijks leven tegen zoveel problemen aanlopen dat een feestje niet datgene is waardoor ze die overheid weer gaan vertrouwen, omdat ze op zoveel manieren - in die die toeslagenaffaire, die armoedeproblematiek of andere manieren - denken: jongens, dat feestje zal allemaal wel. Dus kwamen wij in die afweging tot de conclusie dat we voor die groep op een andere manier het vertrouwen in de overheid moeten herstellen, voordat we overgaan tot een gezamenlijk feest.

00:16:08

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

00:16:15

Mevrouw Stroo : Meneer Mattens, dat ben ik toch niet helemaal met eens, want ik denk dat de mensen met een hele kleine beurs en in enorme armoede leven, het fijn vinden om een keer even alle ellende te vergeten en eens feest te vieren. Ik denk dat we daar gewoon van mening verschillen. Ik ben ervan overtuigd dat we het wel moeten doen. Dank u.

00:16:33

Voorzitter : Daarmee zijn de tien minuten van het debat voorbij en gaan we door naar de trekking van de volgende, en dat is de VVD. Die hebben het woord nadat mevrouw Van 't Veer haar algemene beschouwing heeft uitgesproken. Aan haar het woord.

00:16:56

Mevrouw Van 't Veer : Voorzitter, het zijn onzekere tijden. Veel mensen komen nog steeds moeilijk rond. Kinderen groeien op in armoede. Ondernemers die zich willen vestigen in de Achtersluispolder of op Hoogtij kunnen niet worden aangesloten op het energienetwerk en de ondernemers die er al gevestigd zijn, kunnen hierdoor lastiger verduurzamen, terwijl we dat zo graag willen. De opvang van oorlogsvluchtelingen, iets waar Zaanstad altijd in heeft uitgeblonken, staat onder grote druk. Tegelijkertijd kampen we met de stikstofcrisis die belangrijke woningen, wegenbouwprojecten op slot zet en zet de woningnood voor jongeren nog langer

voort, om nog maar niet te spreken over de toenemende grilligheid van de natuur, zoals droogte afgewisseld met wateroverlast en onzekerheden voor onze agrarische ondernemers. Hoe gaan wij als gemeentebestuur om met deze problemen? Slagen maken, is het motto. Wat betreft de financiën moeten we roeien met de riemen die we hebben. Het zijn onzekere tijden voor onze samenleving en zo ook voor onze financiën. We zien dan ook een opgave voor het college en specifiek voor de wethouder Lobby en Financiën om succesvol te lobbyen bij het Rijk. Gemeenten krijgen steeds meer opgaven, maar de financiële bijdrage vanuit het Rijk blijft achter. De effecten daarvan zien we nu al terug in onze financiën. Wellicht zullen we door deze tekorten op de korte en de lange termijn onze ambities moeten bijstellen en wij maken ons dan ook echt zorgen. Dan, voorzitter, een aantal punten uit de kadernota en de BURAP. Met betrekking tot de reserveringen van het investeringsfonds, behalen wij dat de reservering voor de A8/A9 van veertien miljoen opnieuw verschoven wordt, zelfs naar de volgende bestuursperiode van de provincie Noord-Holland. Gaat Zaanstad mee in de strategie van het vooruitschuiven van de provincie Noord-Holland? Wat ons betreft niet. Zaanstad is aan haar inwoners verplicht om de gezondheidsproblemen in Zaanstad-Noord, vergelijkbaar met Tata Steel, serieus te nemen en op te lossen. Het CDA blijft knokken voor de verbinding A8/A9 omdat deze verkeerskundig van groot belang is voor de verkeerscirculatie in Krommenie en Assendelft. Ten tweede balen wij dat de extra ontsluiting van Westerwatering nog steeds geen feit is omdat de Busbrug nog steeds niet open is. We gaan er dan ook vanuit dat de wethouder Mobiliteit en de wethouder Stikstof er alles aan gaan doen om dit hoofdpijndossier op te lossen. Zoals u gewend bent, blijft het CDA aandacht vragen voor de mantelzorg. De samenleving vergrijsst. De druk op de zorg is hoog en er zal meer beroep gedaan worden op onze mantelzorgers. Voorzitter, om maar even een contrast te noemen, waarom investeert de gemeente veel meer in de opvang van een relatief kleine groep overlastgevende verslaafden dan in de ondersteuning van overbelaste mantelzorgers? Een wens van het CDA is om weer een steunpunt voor de mantelzorgers te creëren zoals vroeger. We komen hierop terug in de verdere bespreking van de voorjaarsnota. Een punt van zorg is de plaatsing van windturbines in de Achtersluispolder die volgens het CDA de Zaanse belangen zullen schaden. Waar een vergelijkbare vergunningaanvraag in 2016 werd geweigerd door de provincie Noord-Holland dreigt nu de ingediende aanvraag het wel te halen, omdat de politiek in Amsterdam en de provincie de spelregels naar hun hand hebben gezet. Landelijke normering wordt niet afgewacht. Voorzitter, Zaanstad heeft dit jaar veel geld gedoneerd voor de slachtoffers van de aardbeving in Syrië en Turkije. Daar zijn we trots op. Maar, voorzitter, waarom deden we in 2020 niet hetzelfde toen de Molukken getroffen werden door een zware aardbeving en de Molukse gemeenschap een beroep op ons deed? Voorzitter, we maken ons dus zorgen. Ruimte voor nieuwe intensiveringen waarvoor de raad een positieve zienswijze heeft gegeven, is er niet, laat staan dat er dus ruimte is voor nieuwe initiatieven vanuit de raad. Kortom, we zitten op slot in onze financiën en geplande uitgaven. Het CDA wil daarom dat het college alle extra uitgaven op alle terreinen in heroverweging neemt. Neem het Dam tot Dam fietspad, onnodig vanwege een goed alternatief, onveilig, dieronvriendelijk en onbetaalbaar. Maar ook de extra uitgaven in sociale domein, terwijl in 2022 niet alle middelen besteed zijn. Of de extra verduurzamingsambities. Het CDA is van gezonde financiën en daarvoor zullen we

zaanstad_20230608_1.mp4

onze uitgaven moeten aanpassen aan de inkomsten. Voorzitter, het gemeentebestuur van Zaanstad wil en moet slagen maken. Dank u wel.

00:21:17

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

00:21:20

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. U gaf aan het begin van uw betoog aan dat we moeten roeien met de riemen die we hebben en dat het waarschijnlijk nog eens betekent dat we onze ambities zouden moeten bijstellen. Welke ambities wil het CDA dan bijstellen?

00:21:38

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:21:40

Mevrouw Van 't Veer : Dank u, voorzitter. Ik denk dat ik daar net al een aantal dingen voor aangaf. BENG en ENG zou voor ons een verschil kunnen zijn. Maar we zien dat we veel startnotities hebben aangenomen en dat het heel erg belangrijk is dat we eerst die startnotities gaan realiseren en we daar daadwerkelijk de mankracht voor hebben. Dus dat zijn dingen waar wij aan denken.

00:22:00

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

00:22:03

Mevrouw Köseoglu: Die startnotities die wij hebben, zijn er omdat we een bepaalde bouwopgave hebben. Dus betekent dit dat we daarin moeten vertragen?

00:22:13

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:22:14

Mevrouw Van 't Veer : Voorzitter, ik wil niet zeggen dat we moeten vertragen, maar ik denk dat we wel heel erg realistisch moeten blijven, ook met de capaciteit die we hebben. We kunnen ambities hebben, maar als de capaciteit er niet is, kunnen we nog steeds die ambities hebben, maar is het misschien op sommige punten nodig om dat bij te gaan stellen.

00:22:29

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

00:22:32

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Dan herhaal ik even mijn vraag. U gaf in uw betoog aan dat jongeren een woning nodig hebben. Dus als het moet, kunnen we de woningbouwopgave bijstellen. Dan prioriteren we dat niet.

00:22:48

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:22:48

Mevrouw Köseoglu: Voorzitter, mevrouw Köseoglu weet heel goed dat het een beetje flauw is om dat zo te zeggen, want u weet dat wij ons al jaren lang hard maken voor woningen voor jongeren. Ik geef alleen aan dat we heel realistisch moeten zijn in onze capaciteit en in wat wij aankunnen als organisatie en gemeente.

zaanstad_20230608_1.mp4

00:23:04

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

00:23:05

Mevrouw De Groot : Voorzitter, ik wil eventjes inhaken op het buitengewoon verwarrende betoog van mevrouw Van 't Veer. Eerst zegt ze dat we financiën moeten zoeken en moeten roeien met de riemen die we hebben. Vervolgens zegt ze dat we de A8/A9 niet over de rand van deze begroting moeten schuiven maar snel tot stand brengen. Vervolgens zegt ze dat we extra geld uitgeven aan de Busbrug en de Guisweg. Dat snap ik niet, want dat zijn alleen maar dingen waar ze extra geld aan uitgeeft en waarop ze dan bezuinigt, terwijl ze eerst wat aan het miepen is over het sociaal domein, zegt ze dat we minder moeten uitgeven aan het sociale domein en verduurzaming. Ik snap het niet, maar misschien wil mevrouw Van 't Veer het even uitleggen.

00:23:42

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:24:00

Mevrouw Van 't Veer : Voorzitter, volgens mij worden hier echt een hele hoop woorden in de mond gelegd die niet waar zijn en waarvan mevrouw De Groot denk ik heel goed weet dat wij ons daar de afgelopen jaren voor hebben ingezet. Ja, die A8/A9 is voor ons heel erg belangrijk. Dat weet de hele raad hier en zo zijn er nog een aantal medestanders. Wij vinden het een heel erg verkeerd signaal als we nu weer deze reservering gaan verplaatsen, want wij vinden het heel erg belangrijk voor de gezondheid van onze inwoners dat we die zo snel mogelijk gaan aanleggen en daar staan wij zeker voor.

00:24:33

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

00:24:34

Mevrouw De Groot : Voorzitter, maar mevrouw Van 't Veer ziet toch dat het geld dat zij gaat uitgeven, hier niet gedragen kan worden. Het grappige is dat ze dan ook nog wil bezuinigen op sociaal en verduurzaming. Ik begrijp hier helemaal niets van en ook niet van het CDA die zich doorgaans als hoeder van de planeten opstelt.

00:24:35

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:25:00

Mevrouw Van 't Veer : Voorzitter, dit frustreert mij wel echt heel erg, want ik zeg helemaal niet dat we minder geld moeten gaan uitgeven op het sociale domein, maar we zien nu een aantal jaar dat we het geld niet kunnen uitgeven wat we hebben gereserveerd voor het sociale domein en dat het juist heel erg belangrijk is dat we die middelen wel goed gaan besteden. Maar we hebben het hier eerder gehad over voorzichtig begroten en dat doen wij in Zaanstad heel erg, dus daar haakte ik op aan. Ik vind het sociaal domein heel erg belangrijk en daarom haalde ik het punt van de mantelzorgers net nog een keer aan.

00:25:30

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

zaanstad_20230608_1.mp4

00:25:32

Mevrouw Van 't Veer : Mevrouw Van 't Veer, het zijn niet alleen de mantelzorgers. Er zijn ook mensen die afhankelijk zijn van een uitkering en die moeten ook geholpen worden.

00:25:43

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

00:25:43

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Ik snap dat het vervelend is, maar wij proberen te begrijpen waar het CDA naartoe wil. U gaf net aan dat u niet wilt bezuinigen op het sociaal domein, maar u geeft ook aan: waarom kiezen we voor hangjongeren of mensen met een verslaving? Waarom zetten we niet in op mantelzorgers? Daarmee zegt u de ene groep wel en de andere niet. Dat is toch een soort bezuiniging.

00:26:12

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:26:14

Mevrouw Van 't Veer : Voorzitter, ik snap dat mevrouw Köseoglu dat misschien zo interpreteert, maar wij vinden het een heel krom punt, want wij vinden onze mantelzorg heel erg van belang. Wij hebben al eerder aangegeven dat wij moeite hebben met die locatie voor de hangjongeren met een verslaving. Wij denken niet dat dat per se de beste oplossing is.

00:26:35

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu, kort.

00:26:35

Mevrouw Köseoglu: Maar dan wil ik weten waar die hangjongeren met een verslaving naar toe moeten?

00:26:35

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:26:47

Voorzitter : Voorzitter, ik ga eerlijk zeggen dat ik daar niet per se een antwoord op heb. U kan zo kijken, maar dat is denk ik onnodig. Wij denken dat dat niet de beste oplossing is voor de jongeren en en ik haalde het aan omdat ik de mantelzorg heel belangrijk vind. Dat betekent niet dat ik de ene groep minder belangrijk vind dan de ander. Zo zegt u dat nu, maar dat vind ik niet.

00:27:07

Voorzitter : De heer Mattens.

00:27:07

De heer Mattens : Dank u wel, voorzitter. De vraag die bij mij leeft, voorzitter, aan mevrouw Van 't Veer is: u benoemt dat de Busbrug sneller open moet en dat daar meer geld naartoe moet. Er staat op dit moment twee miljoen begroot om dat qua onderzoek en maatregelen allemaal verder verder te financieren. Als er nog meer geld naartoe moet, waar wilt u dat dan van gaan betalen?

00:27:42

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

zaanstad_20230608_1.mp4

00:27:43

Mevrouw Van 't Veer : Voorzitter, dat staat nu in de voorjaarsnota zo. En ik denk dat er nog steeds een lobby ligt voor de wethouder Stikstof.

00:27:51

Voorzitter : De heer Mattens.

00:27:56

De heer Mattens : Daar staat een lobby voor de wethouder Stikstof, maar wilt u iets concreter zijn aan wat voor lobby u dan denkt? Het gaat mij met name om de vraag ten koste van wat wilt u dit dan gaan realiseren? Want als u zoekt naar externe salderingsmogelijkheden om het allemaal voor mekaar krijgen, kunnen we nog miljoenen bij plussen. Dus het is meer die vraag die erachter ligt, waarvan ik toch echt wel van het CDA iets concreter zou willen horen dan het staat zo in de voorjaarsnota.

00:28:31

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:28:31

Mevrouw Van 't Veer : Nu snap ik het niet meer. Net vroeg u: waar ga je die financiën vandaan halen? En nu vraagt u aan mij waar ik de stikstof vandaan ga halen. Klopt dat?

00:28:31

Voorzitter : De heer Mattens.

00:28:31

De heer Mattens : De financiën voor die stikstofruimte.

00:28:31

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:28:31

Mevrouw Van 't Veer : Voorzitter, gelukkig ben ik geen wethouder Wtikstof. Ik zou dat zo niet weten waar ik dat vandaan moet halen. Maar daarom ligt er nu eerst een onderzoek om te kijken wat er mogelijk is.

00:28:57

Voorzitter : De heer Mattens, kort.

00:29:00

De heer Mattens : Voorzitter, dan ben ik benieuwd of het CDA zich er bij kan neerleggen dat die Busbrug nooit opengaat.

00:29:00

Voorzitter : Mevrouw van 't Veer.

00:29:00

De heer Mattens : Voorzitter, ik denk dat u van ons weet dat wij ons heel erg gaan inzetten voor het openstellen van die Busbrug. En dat zullen we ook blijven doen.

00:29:00

Voorzitter : De heer Kuyper.

00:29:17

De heer Kuyper : Ik kom even terug op dat sociale domein. Ik denk dat mevrouw Van

zaanstad_20230608_1.mp4

't Veer ook wel weet dat we onderbesteding op dat punt hebben, omdat we de capaciteit missen om het uit geven, en niet omdat het niet nodig is in de maatschappij. Dus ik vraag me dan af op welke punten u dat geld zou willen halen, terwijl we weten dat we het op den duur misschien wel dubbel nodig gaan hebben. Het is misschien een herhaling van zetten, maar ik wil graag dat u daar iets specifieker over bent.

00:29:52

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

00:29:53

Mevrouw Van 't Veer : Voorzitter, ik denk dat dat een heel terecht punt is. En ik had het er net nog even over met de ambtelijke organisatie dat je daar heel erg in een splitsing zit: ga je voorzichtiger begroten en achteraf misschien vragen voor extra gelden? Of ga je ruim begroten en achteraf zeggen we hebben wat over op jeugdzorg, jeugdhulp? Ik denk dat wij als Zaanstad heel voorzichtig begroten en misschien wordt het wel tijd om op sommige punten wat strenger te begroten, maar dat betekent niet dat wij zeggen laat jeugdhulp maar zijn gang en het is niet belangrijk genoeg.

00:30:08

Voorzitter : Goed, daarmee zie ik geen aanvechting meer tot andere woordmeldingen. Dan danken we mevrouw Van 't Veer. En dan melden wij dat de volgende spreker na de heer Lopes van de VVD, D66 is. De heer Lopes heeft nu het woord voor zijn algemene beschouwing.

00:30:55

De heer Lopes : Voorzitter, dank u wel. Zoals u wellicht wel bekend was de titel van ons verkiezingsprogramma 'Zaanse trots' en wij zijn als VVD-ers dan ook heel erg trots. Trots op onze stad, op de mensen die hier zitten in deze zaal, op de ondernemers die wij hebben in de stad. En zo kan ik mijn vijf minuten wel volmaken maar dat ga ik niet doen. Want toen wij dit jaar de voorjaarsnota zagen, moet ik toch eerlijk zeggen dat wij iets minder trots waren op het stuk wat momenteel voorligt. Wij kijken tegen een niet sluitende meerjarenbegroting aan. Wij gaan als stad dus meer geld uitgeven de komende tijd, dan we beschikbaar hebben. In ons kiesprogramma hebben wij duidelijk aangegeven dat wij daar geen voorstander van zijn. Wij dekken momenteel structurele uitgaven met incidentele middelen. Wij nemen een grote gok als stad en we kunnen niet investeren in die mooie stad waarvoor wij hier allemaal zitten en daar baalt de VVD echt van. Ook dit jaar liggen er weer grote opgaves. En door bijvoorbeeld de gestegen rente, de hoge kosten en de loonstijgingen loopt ons begrotingstekort de komende jaren flink op. Het is daarom goed dat dit college de verantwoordelijkheid neemt en ingrijpt in de uitgaven en de lasten zo min mogelijk bij de inwoners van deze stad neerlegt. Wij willen vandaag en al die dagen en maanden die nog resten voor deze raad hard werken aan een Zaanstad voor de toekomst. Werken aan een stad die onverminderd doorgaat en zijn eigen plan trekt. Wij willen dat onze kinderen, neefjes, nichtjes, buurkinderen over 30 jaar trots kunnen zijn op het Zaanstad waar zij dan wonen. Maar die stad komt er niet vanzelf. Als wij in 2050 iets willen bereiken, moesten wij gisteren al begonnen zijn met de stappen. Wij moeten slagen maken. Daarom vragen wij volgende week bij de behandeling van deze nota het college onder andere het volgende: wat is de status van de Busbrug?

Gaat die dit jaar nog open of gaan we er nog jaren op zitten wachten? Wat is de status van de verhuizing van de Kraaien? In 2021 zijn 145 meldingen gedaan bij misdaad anoniem. Moeten we onszelf op de borst kloppen dat wij minder criminaliteit hebben of is men bang om het te melden? We zien een hogere uitgave voor het beleid, maar het aantal jeugdhulpvragen neemt ook toe. Werkt het beleid wel? Wij kijken heel erg uit naar de behandeling van de hervormingsagenda jeugd waarin wij dit kunnen bespreken met elkaar, en vooral met de portefeuillehouder. In het recent uitgekomen rapport leefomgeving wordt specifiek genoemd dat Krommenie gezonder kan. Hoe kunnen we Krommenie gezonder krijgen? Door bijvoorbeeld het aanleggen van de A8/A9. Wij zijn heel erg benieuwd - en ik sluit me daar wel aan bij het CDA - wat de portefeuillehouder te zeggen heeft over de kasschuif die we elk jaar weer zien. Hoelang gaan we dit nog doen? Of gaan we die A8/A9 eindelijk eens proberen te realiseren? Wij zijn benieuwd of het college blijft nadenken over huisvesting van aan ons gelieerde partijen. Het sportbedrijf zou bijvoorbeeld ook in het stadhuis kunnen huisvesten en dan hoeven wij minder geld uit te geven aan duurdere zwembaden. Maar zoals u de VVD kent, zijn we positief kritische denkers. Dus wij zien ook veel positieve dingen in dit verhaal. Zaanstad krijgt meer vertrouwen in zijn inwoners en ondernemers. Hierdoor zullen er aan de voorkant minder controles zijn. Dit vinden wij een goede tendens, maar van de VVD mogen wij iemand dan wel harder gaan straffen die zijn boekje te buiten gaat. Hoe ga je dat dan doen? Dat zou bijvoorbeeld kunnen met data en daar hebben we het eerder hier al over gehad. Zaanstad gaat verstandige keuzes maken met het geld van onze inwoners en wil investeren in projecten die de stad verfraaien en bereikbaar houden. Ik lees daar de Busbrug, de derde ontsluiting van de Westewatering en het koppelen van de A8/A9. Het plan Figaro gaat al sneller starten als dat wij vorig jaar dachten. Dit helpt ons onze woningbouwopgave te realiseren en hier is de VVD heel blij mee. Het gevoel van verkeersveiligheid is met 10 procent gegroeid in onze stad naar 50 procent, nog niet hoog genoeg, maar stappen de goede kant op. Dat geldt ook voor meer banen die er sinds vorig jaar zijn in Zaanstad en dat ondernemers ons een 6,1 geven. Zijn we tevreden met de 6,1? Zeker niet, maar vorig jaar was het 5,9. En als we dit doorzetten, komen we ooit wel bij die 9,5. Ook lezen wij dat het college projecten die niet voldoende werken gaat stopzetten. Dit is daadkracht waar de VVD heel gelukkig van wordt. Het college durft keuzes te maken, ook al weet het college dat niet iedereen dit leuk vindt. Voorzitter, de stad van de toekomst die wij voor ogen hebben, is niet een stad met alleen maar fysieke ruimte. Het is ook een stad waar mensen wonen, een stad van ruim 160.000 mensen met 180 verschillende nationaliteiten. Een mooie mozaïek van mensen, culturen en ideeën. Die stad kan in de toekomst alleen vorm krijgen als iedereen in deze stad zichzelf kan zijn, diens eigen ik mag bloeien en in alle veelkleurigheid en diversiteit mag zijn wie die is. Speciaal in de week waarin regenboogvlaggen verbrand zien worden, moeten wij als stad hier een vuist tegen maken. Wij hopen dan ook dat wij Roze Zaterdag heel snel mogen aankondigen in Zaanstad. En ik weet dat het college daar heel hard mee bezig is. Het is goed dat het college in deze tijd verantwoordelijkheid neemt. Wij roepen vanaf deze plek het college dan nogmaals op om die harde lobby te voeren in Den Haag en duidelijk te maken dat bij meer taken ook echt meer knaken horen. Mocht dit nog steeds niet werken, ben ik benieuwd welke acties wij nog kunnen bedenken. Misschien moeten we gewoon stoppen met sommige taken. Bij vakbonden werkt het per slot van rekening ook. Tot slot, voorzitter, voor de VVD is het belangrijk dat wij de

zaanstad_20230608_1.mp4

tekorten die we hebben, aanpakken door minder uit te geven en nadrukkelijk niet door de belastingen te verhogen en dat bij onze inwoners op te halen. Hier zitten zeker maatregelen tussen die vervelend zijn, dat weten wij ook, maar ze zijn wel noodzakelijk om te voorkomen dat de financiële problemen alleen maar groter worden. Wij moedigen het college dan ook aan om de komende maanden hard aan de slag te gaan om een sluitende begroting te presenteren. Dat is namelijk wat de VVD van hen verwacht. Dank u wel.

00:36:34

Voorzitter : Daarmee bent u wel een minuut over de tijd, maar we gaan vrolijk naar het debat. Mevrouw Köseoglu heeft als eerste het woord.

00:36:41

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. De heer Lopes is trots op ons. Ik ben trots op u, meneer Lopes. En van vooral op uw bijdrage. U geeft aan meer taken meer knaken. Daar ben ik het helemaal mee eens. Daarnaast zegt u: minder controleren, meer vertrouwen hebben en meer inzet op data. Kunt u een voorbeeld geven waarbij het gebruik van data en algoritmen succesvol is geweest?

00:36:58

Voorzitter : De heer Lopes.

00:37:11

De heer Lopes : Dit is een debat wat we enkele weken geleden gevoerd hebben. Het gebruik van data is geen probleem, maar wel dat wat je met die data doet. De vertrouwenskwestie die u nu wilt aansnijden door het gebruik van data is in mijn beleving volledig mank op het moment dat er namelijk uit de data komt dat je fraudeert. Dan moet je daarvoor gestraft worden.

00:37:11

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

00:37:11

Mevrouw Köseoglu: Dat komt niet uit data. Data selecteer je met bepaalde kenmerken. Dan doe je een aanname en dan is het nog geen feit.

00:37:41

Voorzitter : De heer Lopes.

00:37:41

De heer Lopes : Ik heb dit een paar weken geleden al gezegd. Data liegt niet. In mijn beleving is het zeker een feit. En je kan sjoemelen, maar ik heb er wel het vertrouwen in dat onze ambtenaren niet sjoemelen met de data die ze voorgeschiedt krijgen.

00:37:41

Voorzitter : De heer Mattens op dit punt.

00:37:41

De heer Mattens : Dank, voorzitter. Dat zijn bijas en bevooroordeeld door wat je erin stopt. Dat is het hele grote probleem met die algoritmen. We kunnen niet garanderen dat er in de verzamelde data geen bevooroordeelingsinzitten. Dat maakt het zo extreem complex. Hoe goed je dat ook probeert in te richten, je hebt nul garanties.

zaanstad_20230608_1.mp4

Zolang we in een rechtsstaat leven, betekent dit dat we niet kunnen bouwen op algoritmen waarvan we niet kunnen garanderen dat ze niet bevooroordeeld zijn.

00:38:11

Voorzitter : De heer Lopes.

00:38:11

De heer Lopes : Bevooroordeeld vind ik weer wat anders. Dan gaan we de discussie die kant optrekken. Het zou op zich bevooroordeeld kunnen zijn, dat is zeker waar. Maar nogmaals als uit de data komt dat je fraudeert, is dat een feit. Als je aan de voorkant erin stopt dat we alleen maar blonde vrouwen gaan controleren, komen er inderdaad frauderende blonde vrouwen uit. Zo werkt dat.

00:38:11

Voorzitter : Meneer Van Haasen.

00:38:11

De heer Van Haasen : Bedankt voorzitter. Ik hoorde meneer Lopes vragen naar de openstelling van de Busbrug, dit jaar of volgend jaar? Maar volgens mij staat erin de besluitnota geschreven: reconstructie van de Busbrug, 2,4 miljoen van 2023 naar 2025. We hebben in deze raad een motie aangenomen dat de rondweg in Westerwating gereed moet zijn voordat die Busbrug geopend wordt. Die is nu al verschoven naar 2025. In diezelfde besluitnota is ook te lezen dat dit uitstel - wat dus al jaren gebeurt - nog eens 2,6 miljoen extra gaat kosten door de besluiteloosheid om die ringweg in orde te maken. Al zou je die Busbrug later open willen stellen, het veilig maken van die rondweg had al lang moeten gebeuren en dat had ons 2,6 miljoen kunnen besparen. Aangezien uw partij de wethouder Financiën levert, vraag ik me wel af waarom u met deze vraagstelling komt.

00:39:52

Voorzitter : De heer Lopes.

00:39:52

De heer Lopes : Meneer Van Haasen, dank u wel. U haalt de woorden uit mijn mond. Dit is precies wat ik wilde zeggen met dit verhaal, alleen ik moest het wat korter doen want ik had maar vijf minuten. En dan ga ik kijken wat ik kan vragen, en de vraag is: wanneer kan die Busbrug open? Natuurlijk moet eerst die rondweg in Westerwating gedaan worden. Ik had het hele proces kunnen benoemen of het over stikstof kunnen hebben, maar ik vraag aan de portefeuillehouder: wanneer gaat de Busbrug open? Als straks het antwoord is: "Meneer Lopes, de Busbrug gaat open in 2030", gaan we daar een discussie over voeren. U weet dat de VVD hem zo snel mogelijk open wil, daar zijn we al heel lang voor aan het pleiten. Onze wethouder zit inderdaad op Financiën en ik denk dat het haar ook veel pijn doet dat zij nu weer 2,6 miljoen extra moet vragen. Ik denk dat als we nog heel lang wachten, we hier nog een keer een wethouder met een handje krijgen van geef ons alsjeblieft 2,6 miljoen. Dus laten we alsjeblieft heel snel starten.

00:41:22

Voorzitter : Meneer Van Haasen.

00:41:22

De heer Van Haasen : Via u voorzitter, bedankt meneer Lopes voor dit antwoord. Het is wel duidelijk dat als dit nog verder uitgesteld gaat worden, er weer 2,6 miljoen

zaanstad_20230608_1.mp4

moet komen voor extra fondsen. Dus ik hoop u en uw partij zich hard gaat maken voor het versnellen van de rondweg in Westerwatering. Dank.

00:41:22

Voorzitter : De heer Lopes.

00:41:47

De heer Lopes : Klopt, daar kan meneer Van Haasen vanuit gaan.

00:41:52

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

00:41:53

Mevrouw De Groot : Voorzitter, dank u wel. Het valt mij op dat we in het verre en nabije verleden als raad heel wat grote en zware financiële risico's genomen hebben voor infrastructuurprojecten waarover je je moet afvragen: zijn die nog wel nodig? Maar ik wou het hebben over controleren. U zegt dat handhaving misschien wat minder moet. Daarentegen zegt u dat we wel zwaarder moeten straffen als er echt iets aan de hand is, maar dat is helemaal niet aan ons als raad. Dat is aan de rechter.

00:42:35

Voorzitter : De heer Lopes.

00:42:36

De heer Lopes : Dat lezen wij in de voorjaarsnota. Ik zei niet dat wij dat bedacht hebben. Het college stelt voor om dus meer vertrouwen te hebben in de inwoners en dus minder aan de voorkanten controleren. Ik geef aan dat we als VVD van mening zijn dat als we dan misstanden ontdekken, we daar wel harder moeten optreden. En vanzelfsprekend, als dat bij de rechter ligt, gaan we daar als gemeenteraad niet over. Als het een strafrechtzaak is, zal het toch echt door de rechter gedaan moeten worden.

00:43:07

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

00:43:07

Mevrouw De Groot : Voorzitter, harder optreden kan alleen maar door de tussenkomst van de rechter, want als je zomaar hard optreedt, ben je niet rechtsgeldig bezig.

00:43:22

Voorzitter : De heer Lopes.

00:43:23

De heer Lopes : Volgens mij zei ik dat, maar er zijn ook maatregelen die wij als gemeente zelf kunnen nemen.

00:43:28

Voorzitter : De heer Kuyper.

00:43:32

De heer Kuyper : Dank u wel, voorzitter, ik kom even terug op die lobby. Het CDA had het er ook al over dat we een sterke lobbykracht moeten inzetten omdat we vanuit Den Haag niet altijd gesteund worden. Nu wil het toeval - en misschien is het

zaanstad_20230608_1.mp4

geen toeval - dat de leider van uw eigen partij al 13 jaar dienst uitmaakt in Den Haag. En daar hebben de gemeentes het één en ander al van ondervonden. Ik wil u niet het beleid van de heer Rutten voor de voeten werpen, want zou flauw zijn. Dat doe ik niet, maar ik wil u vragen: is er misschien ook de mogelijkheid dat lokale VVD'ers en CDA's zich daar wat harder voor gaan maken? Want u heeft een directe ingang en kunt u ons zo'n commitment toezeggen?

00:44:10

Voorzitter : De heer Lopes.

00:44:10

De heer Lopes : Ja, dat kan ik zeker, meneer Kuyper. Misschien moet u beginnen met naar onze socials te kijken. Daar kan u namelijk zien dat wij twee weken geleden nog bij de Tweede Kamer-fractie waren en precies deze vraag neergelegd hebben: wanneer gaan ze aan de slag? Dus ja, is het korte antwoord.

00:44:10

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

00:44:10

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Ik had nog één vraag aan meneer Lopes: u gaf dat we minder moeten uitgeven, kunt u specifiek benoemen waar dan de VVD minder op zou willen uitgeven?

00:44:47

De heer Lopes : Dat zou ik zeker kunnen. Ik noemde in mijn bijdrage dat we heel erg uitkijken naar de hervormingsagenda jeugd bijvoorbeeld, dus misschien zit daar een verborgen boodschap in.

00:45:01

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

00:45:01

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. In de voorjaarsnota staat het tekort - vooral als het gaat om het sociaal domein en jeugd - kan oplopen tot 9,1 miljoen. Dat is nogal wat. Dus ik stel de vraag nog een keer. We hebben de hervormingsagenda jeugd, maar betekent dat nog harder keuzes maken en schrappen in de zorg.

00:45:01

Voorzitter : Meneer Lopes.

00:45:30

Mevrouw Köseoglu: Mevrouw Köseoglu, wij hebben een probleem dat we moeten oplossen. Alleen op moment dat wij dat niet opgelost krijgen. En we gaan dat geld wel vasthouden, terwijl we andere problemen daardoor niet kunnen oplossen die we wel kunnen oplossen als het geld er was, zijn we als VVD van mening dat je daar wel keuzes in moet maken. Wij zitten hier in deze raad om ons politieke plicht te doen en dat is kiezen in schaarste. Dat doen wij in mijn beleving door van het ene programma naar het andere programma te gaan, als het college het niet voor elkaar krijgt - met alle respect, want als er geen mensen zijn, snap ik dat helemaal volledig - om op het sociaal domein het geld niet uit te geven, laten we het alsjeblieft dan ergens anders begroten volgende keer. Dus als dat uw vraag beantwoord, ja.

zaanstad_20230608_1.mp4

00:46:09

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

00:46:13

Mevrouw Köseoglu: Tot slot, het is ons goed recht om hier allemaal die verschillen te benoemen. Zou het geen optie zijn om niet koste wat koste te bezuinigen maar starten met een lobby naar Den Haag?

00:46:13

Voorzitter : De heer Lopes, kort.

00:46:32

De heer Lopes : Ja.

00:46:40

Voorzitter : De tien minuten debattijd zijn helaas voorbij, dus wellicht dat het in een later ronde nog terugkomt. Nu de heer Hoedemaeker en daarna DENK. De heer Hoedemaeker heeft het woord.

00:46:45

De heer Hoedemaeker : Voorzitter, bij elke kadernota in het voorjaar is er deze avond waar wij als fracties ons licht laten schijnen over waar we het wel of niet mee eens zijn in deze kadernota, waar we extra geld aan willen uitgeven of juist minder. Alle fracties hebben zo hun eigen stokpaardjes die ze van tevoren kunnen uittekenen. Wij hebben ze ook. Maar laten we nu eens een stapje terug doen en kijken naar onze mooie gemeente Zaanstad. Een gemeente met een bruisend hart, maar ook mooie dorpsgezichten. Een stad waar de hele wereld samenkomt - 180 nationaliteiten zijn hier vertegenwoordigd - maar waar ook buurtfeesten zijn, waar je je burens kent en ontmoet. Een gemeente met een snel groeiend aantal inwoners, maar ook met een levendige industrie tussen die woonwijken. Een agrarische gemeente met een aantal intensieve maar vooral extensieve agrarische bedrijven. Een gemeente die binnen- en buitenland van voedsel voorziet, maar ook een gemeente van creatieve startups. Een gemeente waar de gebouwde omgeving nieuw, mooi, oud, lelijk in alle denkbare combinaties kan laten zien. En we stegen dit jaar op de lijst van woononaantrekkelijke grote gemeenten van plaats 21 naar plaats veertien. Dat is mooi. Voorzitter, als je de kracht van Zaanstad schetst, schets je meteen de uitdagingen. Grotere gemeenten in Nederland zien in 2026 de opschalingskorting van het Rijk opdoemen en die wordt lastig te verteren. Als het rijk niet met meer geld over de brug komt richting de gemeente, zijn de financiële vooruitzichten somber. Wat D66 betreft zijn we het als raad verplicht om nu in actie te komen. Voor D66 Zaanstad zijn de lastenverzwaringen in deze uitdagende tijden echter een no go. Zaanstad is niet alleen afhankelijk van Den Haag. We hebben nog weinig ervaring met het binnenhalen van directe Europese subsidies en we vragen hier aandacht voor. Voorzitter, Zaanstad moeten met een groeiend aantal inwoners niet alleen zorgen dat er voor iedereen een woning beschikbaar is, maar ook dat er voorzieningen zijn die van hun woning een thuis maken. We zien nog te vaak dat woonwijk niet goed ontsloten zijn, dat de druk op de brede welvaart toeneemt door een tegenvallend aanbod in de maatschappelijke voorzieningen. Dat het college hier nog een slag te slaan heeft, blijkt maar weer uit de voorjaarsnota waar de gelden voor de aanpak van bijvoorbeeld de rondweg Westerkoog steeds weer verder naar achteren worden geschoven. Ja, die stikstofproblematiek verlamt de bouw en

daarom pakt landelijk door op de aanpak van stikstof. Tegelijkertijd blijft het de uitdaging om deze groeiende stad te vergroenen, klimaatbestendig te maken en om er voldoende duurzame energie op te wekken. In de omgevingsvisie willen wij hier straks duidelijke antwoorden op zien. Voorzitter, het blijft een aandachtspunt om de verschillende dorpskernen die met elkaar Zaanstad vormen, te blijven verbinden en te voorzien van een rijk aanbod aan voorzieningen, cultuur, horeca en bruisend nachtleven. Om dit aanbod verder te ontwikkelen overwegen wij een motie om de huidige horecavisie uit te breiden met een visie op het nachtleven in Zaanstad. Voorzitter, in Zaanstad zijn nieuwkomers welkom. De laatste jaren hebben we ons dan ook altijd constructief en welwillend opgesteld tegenover de opvang van asielzoekers en vluchtelingen. D66 is van mening dat we deze houding de komende jaren moeten doorzetten en we zijn blij dat dit college ons voorstel om statushouders sneller aan een baan te helpen heeft omarmd. We vinden dat kansrijke asielzoekers vanaf dag één de mogelijkheid moeten hebben om echt aan het werk te gaan, zodat het voor iedereen die dat wil mogelijk wordt om zijn steentje bij te dragen aan onze mooie gemeente. Voorzitter, over het participatiebeleid is al veel gesproken. Veel participatietrajecten zijn in het verleden niet goed verlopen en we leren hier gelukkig veel van. Er lopen veel mooie initiatieven om de inwoners beter bij het beleid te betrekken, maar het is toch te vaak hapsnap, onsamenhangend en soms te vrijblijvend. Deze raadsperiode willen we met alle andere fracties komen tot duidelijke kaders voor participatie, met instrumenten die bewezen werken met inwoners, die dan langzamerhand weer vertrouwen in de gemeente terugkrijgen juist omdat deze gemeente hun inwoners weer gaat vertrouwen. Voorzitter, ook in onze dienstverlening zijn er slagen te maken. D66 is van mening dat we aanvragen voor minimavoorzieningen drastisch moeten vereenvoudigen. We moeten als gemeente de inwoners proactief informeren over voorzieningen waar men recht op heeft en deze waar mogelijk automatisch toekennen. We kunnen hierdoor de druk op het ambtelijk apparaat verminderen en tegelijkertijd weer het vertrouwen in de inwoners terug winnen. Voorzitter, we blijven nog steeds aandacht vragen voor goede triage aan de voorkant, bij de jeugdzorg. Dit voorkomt kosten, omdat alleen zij die echt professionele zorg nodig hebben, worden doorverwezen en omdat dan de wachtlijsten worden ingekort. Niet alle problemen van onze jeugd zijn namelijk op te lossen door de gespecialiseerde jeugd-GGZ. Preventie is goed, maar zorg ervoor dat je niet te laat bent met het inschakelen van specialistische zorg als dit wel nodig is. Dit voorkomt grote problemen en hoge kosten. Voorzitter, we hebben verder nog wat kleinere op- en aanmerkingen maar die bewaren we voor het debat volgende week. We zullen initiatieven van andere partijen kritisch maar constructief benaderen.

00:52:03

Voorzitter : Dank u wel. Wie wil hierop reageren of reflecteren. De heer Lopes.

00:52:08

De heer Lopes : Voorzitter, dank u wel. Meneer Hoedemaeker, dank u wel. Het is makkelijk om in de oppositie te zitten, maar waar moeten we ons geld niet meer aan uitgeven?

00:52:08

Voorzitter : De heer Hoedemaeker.

zaanstad_20230608_1.mp4

00:52:08

De heer Hoedemaeker : Bezuinigingen zijn nog niet 1-2-3 aan de orde. Ik denk dat we nu echt in de actiestand moeten gaan staan om te voorkomen dat het opschalingskorting echt in die mate wordt doorgevoerd de komende jaren zoals die nu in de boeken staat. Dat is één. Ten tweede pleit ik - en dat heeft u in mijn betoog gehoord - voor het binnenhalen van extra gelden van elders. En pas dan moet je echt eens kijken: wanneer heb je echt het geld weer niet? En wij denken dus zeker in de jeugdzorg nog wel geld te vinden door ervoor te zorgen dat alleen de jeugd die echt bij de specialistische jeugd-GGZ terecht hoort te komen en moet komen, daar snel terecht komt en alle anderen daar niet terechtkomt, zodat ze beide groepen op de juiste manier de juiste zorg kunnen aanbieden en daar dan veel geld bespaard zou kunnen worden.

00:53:20

Voorzitter : De heer Lopes.

00:53:21

De heer Lopes : Ik kan meneer Hoedemaeker wel volgen in dat laatste gedeelte. U had het over triage bij de jeugdzorg. Dan maak ik even het stapje naar de asielzoekers: u gaf aan dat u die zo snel mogelijk aan het werk wil hebben. We hebben vorig jaar samen een motie daarvoor ingediend, dus dat kan ik niet tegenspreken. Alleen heb ik twee geleden geleerd dat als we asielzoekers aan het werk zetten, dat die opeens veel mee recht krijgen. Dus even een waarschuwing: we moeten wel opletten hoever we daarin gaan, want uiteindelijk moeten die mensen namelijk ook een woning hebben. En onze stad is toch vrij vol en we hebben niet veel geld en stikstofruimte om nog veel bij te bouwen.

00:53:58

Voorzitter : Meneer Hoedemaeker.

00:53:59

De heer Hoedemaeker : Het is aan de voorkant meestal vrij duidelijk welke asielzoekers echt met een grote mate van waarschijnlijkheid een status zullen verkrijgen. En juist die mensen moet je vanaf dag één bij onze maatschappij willen betrekken. En daar hoort inderdaad bij dat dat uiteindelijk statushouders zullen worden. Maar dan heb ik liever beter voorbereide statushouders die de taal spreken en al een werkervaring in Nederland hebben, dan de mensen die noodgedwongen jarenlang in een asielzoekerscentrum hebben gezeten op hun handen omdat ze niks mochten doen, en dan op het moment dat ze statushouders worden, alsnog de maatschappij in worden gezet zonder ervaring.

00:54:38

Voorzitter : De heer Lopes.

00:54:39

De heer Lopes : Ook hierin kan ik u volgen, meneer Hoedemaeker maar laten we vooral kijken wanneer dit echt gaat spelen hoe we dit vorm gaan geven, want ik denk dat we nog wel een klein stukje bij elkaar vandaan liggen met de invulling.

00:54:49

Voorzitter : Mevrouw Doeves-De Boer.

zaanstad_20230608_1.mp4

00:54:50

Mevrouw Doeves-de Boer : Dank u wel, voorzitter. Dank, meneer Hoedemaeker voor uw betoog. Waar ik nop aan het wachten was in uw betoog was participatie. U heeft vorig jaar met best wel veel bombarie aangekondigd dat we dat op de kaart moeten zetten en mee aan de slag moeten. Maar we hebben geen plan gezien. Sterker nog, u noemt het niet eens in uw betoog. Dus ik ben heel erg benieuwd hoe u daarop reflecteert. Ik heb nog een andere vraag want ik werd getriggerd door uw opmerking over stikstof en dat u het heel mooi vindt dat D66 landelijk doorpakt. U bent het toch met mij eens dat we in Zaanstad vooral extensieve landbouw hebben en daar heel trots op mogen zijn. Daar ligt dan toch de sleutel niet tot het oplossen van het stikstofprobleem. Bent u dan van plan om een fabriek uit te kopen? Ik ben heel erg benieuwd naar de plannen voor Zaanstad, want we moeten onze economie en bedrijven erg koesteren.

00:55:40

Voorzitter : De heer Hoedemaeker.

00:55:40

De heer Hoedemaeker : Dank u, voorzitter. Eerst over participatie. Ik denk dat mevrouw Doeves-De boer ongeveer 50 seconden van mijn betoog volledig gemist heeft, want daar heb ik het wel degelijk over gehad. Het is een ingewikkelde zaak. We hebben na veel vijven en zessen gekeken in de organisatie: wat doen we al in Zaanstad? Hoe gaan we daar een vervolg aangeven? We hebben kort geleden een technische presentatie gehad vanuit de ambtelijke organisatie over alle instrumenten die we op participatiegebied inzetten in Zaanstad. Daarvan heb ik gezegd dat het hartstikke mooi is dat al die initiatieven er zijn, maar dat het nog een beetje hapsnap, onsamenvattend en soms te vrijblijvend is. Daar moeten we dus nu echt gedegen kaders voor scheppen om dat allemaal bij elkaar te krijgen, om te zorgen dat niet op ieder bureau het wiel voortdurend opnieuw wordt uitgevonden, zoals nu gebeurt. Gelukkig hebben we zowel binnen de ambtelijke organisatie als binnen de giffie een persoon aanwezig die daar echt een volle werkweek aan kan besteden. Samen met een flink aantal geïnteresseerde raadsleden zijn we bezig om met vervolgbesprekingen langzamerhand te komen tot een opdracht om daadwerkelijk zo'n stuk te schrijven. Dat doe ik liever zorgvuldig dan in een paar weken. Dus ik hoop dat in deze raadsperiode afgewikkeld te hebben. Maar dat zult u zeker regelmatig terug horen. Dan over de stikstof: Zaanstad heeft een beetje een specifiek stikstofprobleem dat de meeste ammoniakuitstoot niet van de boer komt, maar van de cacao industrie. Dus daar zullen zeker in de industrie slagen gemaakt moeten worden om die uitstoot te verminderen en om de uitlaatgassen beter te wassen. Er zijn allerlei maatregelen nog nodig mogelijk die nog niet gedaan worden in Zaanstad. Ik ben het met u eens: als we echt naar de uitstoot van de landbouw kijken, zit je veel meer in Oost-Gelderland en in Brabant te kijken, waar de veestapel drastisch naar beneden moet. Maar er moet wel doorgepakt worden: op specifieke gebieden moeten specifieke maatregelen komen, zodat we hier weer van het slot kunnen gaan, zodat er weer gebouwd kan worden en meer wegen kunnen worden aangelegd.

00:58:11

Voorzitter : Mevrouw De Boer.

zaanstad_20230608_1.mp4

00:58:12

Mevrouw Doeves-de Boer : Om op dat laatste even door te gaan: D66 pakt door, volgens mij zijn dat processen waar we met verschillende invalshoeken naar kijken. Fijn om te bevestiging te horen dat het niet in de landbouw zit. Ik hoor u door de regels zeggen dat u niet van plan bent om hele fabrieken te sluiten, en zegt dat bedrijven al heel goed bezig zijn te kijken hoe ze ze kunnen verduurzamen. Dat dat hebben we helder, want het klonk heel recalcitrant. Wat betreft de participatie: dat is niet bij mij blijven hangen uit uw betoog. Ik hoor nu in uw reactie degelijke kaders en dat we vooral alles moeten uitzoeken. Maar dat zijn we al een jaar aan het doen, we hebben ondertussen allerlei plannen en we moeten stevige slagen maken - om het coalitie bewoordingen te zeggen - met die participatie. Daar vindt u DZ aan uw zijde.

00:58:15

Voorzitter : De heer Hoedemaker.

00:59:20

De heer Hoedemaeker : Dat vind ik heel mooi om te horen en ik ben heel benieuwd naar uw inbreng dan in de komende tijd.

00:59:25

Voorzitter : De heer Van Haasen.

00:59:30

De heer Van Haasen : Bedankt, voorzitter. De heer Hoedemaker zei het magische woord om mij uit mijn stoel te krijgen, asielzoekers. Ik hoor u iets zeggen over het eerder of het überhaupt kunnen werken van asielzoekers - want asielzoekers mogen maar beperkt werken - en 'voor wie dat wil een steentje bij te dragen'. Zit uw partij te wachten op asielzoekers die geen steentje bij willen dragen? Dank u.

00:59:44

Voorzitter : De heer Hoedemaeker.

00:59:44

De heer Hoedemaeker : Natuurlijk niet. Maar we dat mensen die hier komen bijzonder gemotiveerd zijn om iets van hun leven te maken. Die zijn allerlei narigheid ontvlucht. Vluchten voor een oorlog, doe je niet voor je lol. Mensen kunnen zich heel makkelijk nuttig maken en daar is grote behoefte aan. Er is echt grote ellende van mensen die heel graag iets willen doen voor de maatschappij waar ze liefdevol worden opgevangen, maar dat dan niet mogen.

01:00:35

Voorzitter : De heer Van Haasen.

01:00:36

De heer Van Haasen : Hoe verklaart u dan dat 66% van de asielzoekers die hier al zes jaar zijn nog werkloos zijn?

01:00:36

Voorzitter : De heer Hoedemaeker.

01:00:36

De heer Hoedemaeker : Dat komt doordat ze jarenlang in een asielzoekerscentra hebben gezeten waar ze niks mochten doen, zelfs geen taalcursussen. En dan op een gegeven moment zijn ze statushouder en zijn ze niet voorbereid op hun leven

zaanstad_20230608_1.mp4

hier in Nederland. Dat voorkom je door die mensen - waarvan redelijkerwijze 70-80 procent kans kan worden gezegd dat die mogen blijven, dat zijn echt oorlogsslachtoffers - dan gelijk een taal te leren, zodat ze eerder in die maatschappij mee kunnen doen. Als aan mensen die kans geboden werd, zie je dat de kans op arbeid met een zeer groot percentage toeneemt.

01:01:27

Voorzitter : De heer Van Haasen.

01:01:27

De heer Van Haasen : Bedankt, voorzitter. U zegt dat dat kansrijke asielzoekers zijn en 86 procent mag blijven. Dat is het criteria wat hier in Nederland gesteld wordt, want internationaal liggen die cijfers vele malen lager. En het verhaaltje 'wij krijgen alleen maar de goede asielzoekers', gaat me toch een beetje te ver. Bent u het niet met mij eens dat de criteria die wij handhaven voor oorlogsslachtoffers wel erg ruim zijn?

01:01:49

Voorzitter : De heer Hoedemaeker tenslotte.

01:01:49

De heer Hoedemaeker : Nee, dat ben ik niet met u eens.

01:01:49

Voorzitter : We zijn door de tijd heen. Dat is voor de volgende ronde. Het spijt mij.

01:02:03

De heer Wit : Voorzitter, mensen pingpongen zo vaak heen en weer dat de rest niet aan de beurt komt. Dat is nu al een paar keer gebeurd. Ik vraag u daarop te letten, want ik vind dit wel jammer zo.

01:02:15

Voorzitter : Ik probeer iedereen aan bod te laten komen, maar het is wel de bedoeling dat we een goed gesprek hebben. En als het te kort is, komen we er niet goed uit. Dan gaan we door naar de volgende trekking en dat is de PvdA. Die spreker is na de heer Kük van DENK.

01:02:34

De heer Kük : Dank u wel, voorzitter. Al met al een periode met grote financiële druk die noopt tot lastige keuzes. Een zin die wij al tegenkomen in het voorwoord van een voorjaarsnota van 89 pagina's. Dat belooft niet veel goeds denk je dan. Voorzitter, op de middelbare school had ik een docente voor Nederlands. Zij leerde ons om teksten altijd te beginnen met een aandachtstrekker. Uit haar lessen maakte ik altijd op dat dit nog ging om iets positiefs, om naast de aandacht ook de positieve instelling van de lezer te behouden. Het trekken van de aandacht is het college in deze gelukt. De positieve instelling vervloog daarentegen wel. Maar ja, voorzitter, de leden van het college hadden waarschijnlijk niet dezelfde docent als ik. Anderzijds, voorzitter, leerden mijn ouders mij altijd dat eerlijkheid het langste duurt. Dus dat in gedachten houdende is het voorwoord zo negatief nog niet. Hierin is het college namelijk wel geslaagd met het opstellen van de voorjaarsnota laten we er voor het gemak maar wel van uitgaan dat de leden van het college en ik ook niet dezelfde ouders delen, maar dat dit de wijsheid is die iedere ouders zijn of haar kind meegeeft. Laten we dan gelijk kijken wat onze gemeente de kinderen meegeeft, voorzitter. Wij zien

punten terug over het oplossen van onderwijsachterstanden en het vervangen van scholen in Poelenburg en Peldersveld om zo de kansen gelijkheid te bevorderen. Mooie ambities die we zeker een warm hart toedragen een goede leeromgeving is zeker belangrijk. Maar wat als er, voorzitter, in deze goede leeromgeving nog steeds lagere schooladviezen worden gegeven op basis van afkomst of scholing van ouders. Onder advisering of discriminatie bij het geven van een schooladvies is iets dat vandaag de dag nog steeds gebeurt. De erkenning van dit probleem is wel een punt waar onze gemeenteraad nog een stap in moet zetten. De komende periode, zonder erkenning van het probleem zijn niet alleen wij, maar ook schoolbesturen namelijk niet in staat om dit probleem aan te pakken. Hierover gaan wij, voorzitter, binnenkort graag met de raad en het college in gesprek om zo'n poging te doen om de ogen te openen. Want, voorzitter, het oplossen van een probleem begint bij het openen van je ogen. Zaanstad groeit de komende jaren. Meer woningen, dus ook meer inwoners. Juist hierdoor is het van groot belang dat de gelegenheid blijft bestaan om de toegenomen drukte te ontvluchten wanneer men daar behoefte aan heeft. We vragen dan ook aandacht voor het inplannen van voldoende groen binnen de geplande nieuwe woonkernen en voldoende buitenspeelruimte voor de jeugd. We zullen ons er opnieuw hard voor inzetten dat het groene gezicht van Zaanstad in de toekomst niet beperkt zal blijven tot de kleur op de gevels van de gebouwen. Dan, voorzitter, in een groeiende stad en een steeds sneller veranderende wereld kunnen mensen het gevoel krijgen dat ze de grip verliezen, grip op hun buurt, hun omgeving en hun leven. Daarom mooi om terug te lezen dat de gemeente actieve burgers stimuleert. De inzet van verschillende Zaankanters hebben we hard nodig om alle ambities waar te kunnen maken. Bewoners en burgerinitiatieven verdienen volgens ons een stevigere positie in het overleg met plannenmakers, de gemeente en professionals. We hebben de afgelopen periode vele drama's gezien rond burgerparticipatie. Voorzitter, ik denk dat de gehele raad openstaat voor nieuwe ideeën en initiatieven vanuit de stad. Laten wij dan in de toekomst ook meer openstaan voor participatie en inspraak om zo gezamenlijk de stad mooier te maken. Daarnaast voorzitter, nog een puntje met betrekking tot de veiligheid. We zien en lezen terug dat er veel wordt gedaan om de veiligheid in de stad te handhaven. Dit doet ons goed. Een leefbare stad ben je namelijk alleen als je de veiligheid van de bewoners, bezoekers en ondernemers in de stad kunt waarborgen en je hiervoor inzet. Wij zien zeker terug dat de burgemeester in het bijzonder zich hier de afgelopen tijd hard voor maakt. We willen het college graag meegeven dat we dan ook graag zien dat we hierop blijven focussen de aankomende tijd. Om af te sluiten kom ik nog even terug op de negatieve indruk die het voorwoord ons gaf, voorzitter. Ik heb daarvan geleerd dat een slecht of negatief begin ook een goed en positief einde kan krijgen. Dat geldt naar onze mening voor de nota waaruit wij best veel positieve ambities konden halen. Maar laten we er met z'n allen voor zorgen dat het voor de komende periode zal gelden. Laten wij als raad, in samenwerking met het college ervoor proberen te zorgen dat wij deze periode van financiële druk en lastige keuzes aan de eindstreep tot een positieve periode met veel behaalde ambities kunnen brengen. Dank u, voorzitter.

01:07:16

Voorzitter : Daarmee toont de heer Kük zich als een volleerd fractievoorzitter met zijn

zaanstad_20230608_1.mp4

eerste algemene beschouwingen ruim binnen de tijd. De heer Kuyper wil daarop reageren.

01:07:28

De heer Kuyper : Dank u wel, voorzitter. U haalt me de woorden uit de mond, want ik wilde collega Kük ook feliciteren met zijn eerste algemene beschouwing. Mooi gedaan. Ik heb één vraag aan u. U zegt dat u veel waarde hecht aan veiligheid. gezien de discussie net ook tussen collega Köseoglu en collega Lopes: hoe staat DENK in de discussie over de algoritmes en datagestueerd werk op het gebied van veiligheid?

01:07:53

De heer Kük: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de vraag en de complimenten. Dat vinden we een lastig punt. Enerzijds niet lastig, omdat wij vinden dat er sowieso heel precies moet worden omgegaan met het verwerken van data en ik denk dat het vooral belangrijk is dat wij als gemeente er een goede vinger ophouden om uit te zoeken wat er precies wordt gevraagd in die data en waar op de resultaten gebaseerd zijn. En aan de hand daarvan een afweging maken of de resultaten daadwerkelijk nuttig voor ons kunnen zijn.

01:08:27

Voorzitter : Meneer Kuyper.

01:08:28

De heer Kuyper : Dank voor het antwoord. Ik zou meneer Kük willen vragen of hij het idee heeft dat we daar nu al de vinger voldoende op hebben liggen, of zou dat wat u betreft strakker kunnen?

01:08:42

Voorzitter : De heer Kük.

01:08:42

De heer Kük: Ik denk dat het altijd strakker kan. Voorzitter, het is sowieso belangrijk dat er n altijd goed op dit soort dingen wordt gecontroleerd.

01:08:53

Voorzitter : Mevrouw Veurink.

01:08:55

Mevrouw Veurink : Dank u, voorzitter. Ik had een vraag over de schooladviezen waar u het over had. Ik deel de frustratie. Het rechtvaardigheidsgevoel speelt bij mij ook op als het gaat om onterechte schooladviezen. Maar wat het lastige nu is, is dat of het goed gaat met een wijk, onder andere gemeten wordt aan het aantal havo vwo adviezen. Bent u het met mij eens dat het aantal havo vwo adviezen niet een doel in zichzelf zelf moet zijn, maar dat het een passend advies is, nog onafhankelijk van praktisch opgeleid of theoretisch opgeleid, dat het past bij het kind en ook niet kijkt naar de achtergrond, maar naar wat de capaciteiten van het kind zijn?

01:09:40

Voorzitter : De heer Kük.

01:09:44

De heer Kük: Voorzitter, daar ben ik het zeker mee eens. Er moet sowieso worden

zaanstad_20230608_1.mp4

gekeken naar wat passend is voor het kind, zoals mevrouw Veurink aangeeft. Dat is precies het punt: kijk wat voor het kind geldt, en niet naar de situatie eromheen.

01:09:47

Voorzitter : Mevrouw Veurink.

01:09:47

Mevrouw Veurink : Dank u wel. Ik vroeg me nog af of u ideeën heeft hoe dat verbeterd kan worden? Kennelijk gaat het op dit moment mis. Waar ziet u kansen om dat beter te krijgen? Het heeft te maken met capaciteit, maar ook met de thuissituatie en de steun van de ouders. Wat kan er nog meer gedaan worden om dat uit de kinderen te halen wat erin zit?

01:10:01

Voorzitter : Meneer Kük.

01:10:01

De heer Kük: Ik denk dat we vooral eerst moeten proberen om het probleem daadwerkelijk in kaart te brengen. We weten dat het probleem speelt, alleen weten we niet op welke schaal en wat de reden daarvan is. Ik denk dat dat vooral belangrijk is voordat we gaan kijken wat we eraan kunnen doen, want daar heb ik op dit moment ook niet direct een antwoord op. Daar ga ik wel graag met u over in gesprek. Laten we eerste kijken wat het probleem is en dat in kaart brengen.

01:10:29

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

01:10:29

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Ik ga de heer Kük even helpen. Misschien allereerst onder advisering. Ik ben zelf onder geadviseerd en onder advisering is net als data gebaseerd op aannames. Dus dat wil ik even hier onderstrepen. Daarnaast vroeg u: wat zouden we daaraan kunnen doen? In Amsterdam wordt er een advies gegeven maar wordt het kind verder gevolgd om te kijken of het advies wel passend was. Dat zou in Zaanstad ook kunnen en wellicht doen bepaalde scholen dat al, maar dat weten we niet.

01:11:17

Voorzitter : De heer Kük.

01:11:17

De heer Kük: Dank voor de aanvulling.

01:11:46

Voorzitter : Zijn er dan nog andere reacties op de bijdrage van de heer Kük? Nee, ook de heer Wit niet. Dan gaan wij door naar de beschouwing van de Partij van de Arbeid en daarna is ROSA aan de beurt.

01:12:05

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Het zijn financieel onzekere tijden voor Zaanstad door de hoge inflatie, de stijgende rente en bouwkosten. De bezuinigingen van de Rijksoverheid daar bovenop zorgen ervoor dat er grote uitdagingen zijn voor de stad en de centrale vraag in onzekere tijden is dan ook: welke keuzes maken wij? Het is voor de Partij van de Arbeid belangrijk dat wij onze koers vasthouden en blijven investeren op de plekken waar dit het hardst nodig is. We moeten lef tonen en

keuzes durven maken voor de toekomst van ons Zaanstad, en dit is cruciaal voor het bestrijden van de drie grote crises in deze tijd, namelijk: kansengelijkheid, woningcrisis en klimaatcrisis. We zijn blij dat dit college de minima financieel extra ondersteunt met het inflatiefonds. We zijn blij dat dit college de maatschappelijke organisaties in Zaanstad gaat compenseren voor de inflatie, inzet om de schuldenproblematiek te voorkomen door middel van preventie en nazorg. Om klimaatverandering tegen te gaan, blijven we inzetten op verduurzaming van energie, vergroening en zorgen voor een duurzaam huis en een betaalbare energierekening. Dit juichen wij als Partij van de Arbeid uiteraard toe, maar voor ons is het ook belangrijk dat de verduurzaming en betaalbaar beleid ervoor iedereen is, ook voor die groep die minder financieel daadkrachtig is. Daarom zijn we blij met de inzet van klimaatcoaches en fixbrigades; zijn we blij dat er een plan van aanpak energiearmoede wordt uitgevoerd en er een overeenkomst is vastgesteld met de woningbouwcorporaties om met name de minder daadkrachtige huurders te helpen hun energie duurzaam op te wekken. Dit neemt niet weg dat Zaanstad kampt met een aantal grote uitdagingen die wat de Partij van de Arbeid betreft met voorrang aandacht verdienen. Ik noem er drie: één, toegang en betaalbaarheid van jeugdzorg en ondersteuning. De vraag naar zorg en ondersteuning groeit. We hebben te maken met personeelstekorten en tegelijkertijd geeft het Rijk ons veel minder geld. Hetzelfde Rijk heeft al die taken overgedragen naar de gemeente en dat lezen we ook terug in de voorjaarsnota. In Zaanstad worden we geconfronteerd met financiële tekorten die kunnen oplopen tot bijna tien miljoen euro, met als gevolg dat de zorg voor kwetsbare Zaanstaders onder druk komt te staan. Het college maakt bij deze voorjaarsnota geen keuzes of plannen om de zorg in de toekomst betaalbaar en toegankelijk te houden. Het wordt daarom tijd om in de zorg een andere weg in te slaan, want op deze manier is dit niet langer houdbaar. We moeten daarom nadenken over prioriteren in de zorg of hulp inzetten op innovatie en vernieuwing binnen het sociale domein. We zullen in het najaar daarom met een initiatiefvoorstel komen en een expertsessie. Twee, betaalbare woningen. Mensen in Zaanstad hebben moeite om een woning te vinden. Het grote woningtekort in de stad maakt dat het college de woningbouwproductie op peil wil houden. Daar zijn we blij mee en als Partij van de Arbeid zijn we van mening dat andere maatregelen noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat de woningen terechtkomen bij de doelgroep waarvoor we het doen en niet bij de investeerders. En daarom zullen wij met een initiatiefvoorstel komen om ervoor te zorgen dat de woningmarkt toegankelijker blijft voor de mensen die echt een woning nodig hebben om te wonen en niet willen inzetten als verdienmodel. En tot slot drie, bestaanszekerheid. In de begroting lezen we niet over een banenplan dat wel in het coalitieakkoord staat. De definitieve uitwerking zien we daarom graag zeer snel tegemoet en het zal u allen niet verbazen dat wij als Partij van de Arbeid vinden dat we nu echt werk moeten maken van de basisbanen. Een basisbaan moet structureel onderdeel worden van een banenplan of een arbeidsmarktbeleid. Een basisbaan geeft mensen weer zelfvertrouwen en energie. Bovendien gaan ze er qua inkomen op vooruit. We zijn ervan overtuigd dat de basisbaan een goede manier is om mensen die anders niet aan het werk komen, bestaanszekerheid, betekenis en werk bieden in de praktijk en dat blijkt ook uit verschillende onderzoeken en evaluaties. Voorzitter, tot slot, sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds. Het blijft vreemd en onverantwoord dat Den Haag dit doorzet terwijl de gemeenten steeds meer taken

zaanstad_20230608_1.mp4

moeten uitvoeren met steeds minder geld. De landelijke overheid duwt niet alleen gemeenten het ravijn in, maar ook de inwoners. Dit kan en mogen we niet laten gebeuren, zoals ik aan het begin van mijn bijdrage al had aangegeven. In onzekere tijden moet we koers houden en blijven investeren in de toekomst van onze stad, zodat we kunnen blijven werken aan gelijke kansen, werken aan het tegengaan van klimaatverandering en zorgen voor betaalbare woningen. Zo blijven we inzetten op een stad voor alle Zaankanters. Dank u wel.

01:16:47

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

01:16:48

Mevrouw De Groot : Voorzitter, ik heb twee vragen aan mevrouw Köseoglu. In eerste instantie zegt ze dat de gemeente er financieel slecht voor staat, maar ze geeft helemaal niet aan waar het geld vandaan moet komen om er minder slecht voor te staan. Dus daar ben ik heel erg benieuwd naar. Ik heb nog een andere opmerking, en daarvoor verwijst ik naar een VNG congres in 2011 of 2012 waar ik aanwezig was en waar alle gemeenten en bijna alle partijen het een goed idee vonden dat allerlei taken naar de gemeenten werden overgeheveld omdat de gemeenten dat veel beter kunnen. Men ging ook akkoord met het feit dat het geld niet meekwam.

01:16:50

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

01:17:45

Voorzitter : Om even met het laatste te beginnen: de gemeenten staan dicht bij de burger, maar dat neemt niet weg dat je geld moet hebben om de taken die je hebt naar behoren te kunnen uitvoeren. De afgelopen jaren is dat steeds minder geworden en dat zorgt er ervoor dat de zorg en ondersteuning die we kunnen bieden, onder druk komt te staan. En soms is het wel eens handig om als gemeenten gezamenlijk te zeggen: we gaan een offensief starten richting Den Haag, want dit kan zo niet langer. U gaf dat ik zei dat we er slecht voor staan maar niet met oplossingen kwam. In mijn bijdrage heb ik aangegeven dat het bijstellen van de ambities niet aan de orde is voor de PvdA. We vinden het echt belangrijk om koers vast te houden omdat we een hele belangrijke opgave hebben voor de toekomst van de stad. En dit mag niet ten koste gaan van alle kwetsbare mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben.

01:18:50

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

01:18:52

Mevrouw De Groot : Een vraag aan mevrouw Köseoglu: is ze wel bereid om op andere terreinen dan al die arme mensen die onze steun nodig hebben - waar ik het trouwens helemaal mee eens ben - in te grijpen?

01:19:05

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

01:19:05

Mevrouw Köseoglu: Zoals ik al zei, koers vasthouden. Dus ik hoop niet dat we om andere terreinen veel moeten bijstellen. Daarnaast hebben we een coalitieakkoord.

zaanstad_20230608_1.mp4

Daar hebben we onze handtekening ondergezet. Dus daar committeren we ons ook aan.

01:19:18

Voorzitter : Meneer Mattens.

01:19:18

De heer Mattens : Dank u wel, voorzitter. Een beetje in het verlengde van de vraag van mevrouw De Groot. U wil koste wat kost voorkomen dat er bespaard moet worden op kansarmen en dat onderschrijven wij helemaal alleen. Onderschrijft u ook het punt dat, als het aankomt op de lasten en de lokale lasten, die niet verzwaard mogen worden? Stel, we verhogen de lokale lasten niet en dat gaat ten koste van die kansarmen, is dat dan voor u breekpunt en zegt: dit kunnen we niet doorvoeren? Wij moeten toch die lokale lasten wat bijstellen om die kansarmen niet te raken.

01:19:56

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

01:19:57

Mevrouw Köseoglu: De lokale lasten: we leven al in een financieel moeilijke tijd voor iedereen en dan gaat onze voorkeur er niet naar uit om het nog moeilijker te maken voor die inwoners. Dus de voorkeur gaat ook niet om de lokale lasten te verhogen. Ik zie u lichtelijk geïrriteerd kijken. Ik wil de vraag terugleggen: vinden wij het normaal dat wij als gemeente altijd maar koste wat het kost moeten doen om een sluitende begroting te krijgen, terwijl Den Haag ons consistent blijft korten? Ik wou een oproep willen doen om die lobby te kunnen starten met alle gemeenten. Een actie richting Den Haag, want dit is niet meer houdbaar. Want ik kan u op een brief meegeven: we gaan weer allerlei bezuinigingen doorvoeren en de volgende periode is precies weer hetzelfde aan de hand. En ik denk dat het nu wel tijd wordt dat de gemeenten naast hun inwoners gaan staan en zeggen: wij willen die dienstverlening op orde hebben, wij willen die zorg en ondersteuning naar behoren kunnen uitvoeren, en op deze manier kan het niet. De gemeente moet solidair zijn en naast zijn burgers staan, in plaats van Den Haag continu te pleasen.

01:21:01

Voorzitter : De heer Mattens.

01:21:01

De heer Mattens : Ik snap het laatste punt en wij onderschrijven dat we een keiharde vuist moeten maken richting Den Haag voor meer geld. We kunnen alleen die taken uitvoeren als er voldoende geld is. Maar op het moment dat we bij de begroting uiteindelijk het doel niet sluitend krijgen, hebben we een heel groot probleem. Daarin vraag ik de PvdA: gaat u dan keuzes maken - als het erop aankomt - waardoor die kansarmen getroffen worden? Of zegt u: de meeste inwoners in Zaanstad hebben bijvoorbeeld geprofiteerd van die hondenbelastingafschaffing en van het feit dat we de lokale lasten veel minder indexeren dan dat wij hier aan lastenstijgingen voor onze kiezen krijgen op het stadhuis? Dus die hebben per saldo een lastenverlichting gehad afgelopen jaren. Gaat u die dan niet betrekken bij de uitdagingen om die kansarmen te ontzien?

01:22:09

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

zaanstad_20230608_1.mp4

01:22:12

Mevrouw Köseoglu: U gebruikt woorden als 'wordt het een breekpunt' en 'kunt u dat als een breekpunt zien', maar daar ga ik geen uitspraak over doen. Ik wil wel aangeven dat we wat de PvdA betreft alle keuzes die we maken zullen moeten heroverwegen, maar dat zal altijd in het belang van de inwoner zijn. We zullen naast de inwoner staan die onze steun en zorg nodig heeft.

01:22:19

Voorzitter : De heer Lopes.

01:22:19

De heer Lopes : Dank u wel. Ik hoor mevrouw Köseoglu weer strooien met geld en ze gooit de basisbanen weer in de arena. Dus laten we het daar maar weer een keertje over hebben. Mevrouw Köseoglu, we hebben momenteel genoeg banen in Zaanstad. Waarom zouden wij dan mensen gratis geld geven en daardoor de motivatie om weer te gaan werken wegnemen? Ik hoef u de term armoedeval niet uit te leggen. Waarom zouden de mensen die nu weinig verdienen straks aan het werk gaan als ze van u gratis geld krijgen? Een basisbaan in Zaanstad kost 35.000 per persoon. We hebben allemaal de voorjaarsnota gezien. Dat geld is er niet. Ook al zouden we dat willen, dat gaat niet. Waar gaan we dat geld vandaan halen? Wat gaan we niet meer doen, mevrouw Köseoglu?

01:23:21

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

01:23:21

Mevrouw Köseoglu: Ik heb veel vragen gekregen. Allereerst, waar staat dat basisbanen gratis geld is? Dat is het niet, het is een basisinkomen. Ik snap dat de VVD dat onderscheid niet kan maken. Armoedeval: basisbanen kunnen preventief werken omdat een basisbaan bedoeld is voor mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, die al zolang geen baan hebben waarbij de arbeidsmarkt een afstand tot hen heeft gecreëerd. En u heeft het over bijvoorbeeld veiligheid: uit allerlei onderzoeken en evaluaties blijkt dat als je mensen een basisbaan geeft en ze verdienen het minimumloon en ze kunnen in hun eigen wijk, in hun eigen omgeving nuttig werk doen waarmee ze geld verdienen - want het is niet gratis geld, je moet er iets voor doen, zie je dat de wijken veiliger worden en de sociale cohesie beter wordt. En je ziet dat de mensen die uiteindelijk een basisbaan hebben er zelf mentaal maar ook materieel op vooruitgaan. Dus het veiligheid neem je ook mee. U heeft uitgerekend dat een basisbaan 35.000 euro kost. Dan zou ik aan meneer Lopes willen vragen: hoeveel extra geld leggen wij jaarlijks bij aan Werkom de afgelopen jaren?

01:25:05

Voorzitter : De heer Lopes, kort.

01:25:06

De heer Lopes : Volgens mij gaan we het komend jaar 1,6 miljoen bijleggen.

01:25:11

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

01:25:15

Mevrouw Köseoglu: En waarom leggen wij 1,6 miljoen nog extra bij?

zaanstad_20230608_1.mp4

01:25:19

Voorzitter : De heer Lopes.

01:25:20

De heer Lopes : Laten we dat debat voeren als we de werkbegroting gaan behandelen, niet hier en nu.

01:25:25

Mevrouw Köseoglu: Maar nu wordt het makkelijk. If you can't stand the heat, toch? Als je de vraag legt over basisbaan en je kan wel uitrekenen dat dat 35.000 euro kost, wil ik weten waarom wij 1,6 miljoen extra aan Werkom geven?

01:25:42

Voorzitter : De heer Lopes.

01:25:45

De heer Lopes : Mevrouw Köseoglu, dit heeft niets met the heat te maken, maar in alle eerlijkheid met dat Werkom niet mijn portefeuille is. Daar heb ik mevrouw Blazevska voor. Ik weet er nu niet genoeg van af om u een inhoudelijk antwoord geven. Ik ken alleen maar de cijfertjes. Het hoe en wat weet ik niet. Wat ik wel weet, is dat in mijn beleving een basisbaan gratis geld is. Je krijgt geld om niet op zoek te gaan naar een baan.

01:25:46

Voorzitter : De heer Wit heeft nu het woord.

01:25:46

De heer Wit : Dank u wel, voorzitter. De jeugdzorg hebben wij sinds 2015 - dus bijna tien jaar - in onze handen. Er zijn jaren gepasseerd waarin er steeds miljoenen werden bijgelegd. Moeten we na zoveel jaar niet eens een keer de hand in eigen boezem steken en niet weer gaan kijken dat het Rijk ons te weinig geld geeft? Dat is één. En dat het Rijk ons continu te weinig geld geeft: wij hebben de afgelopen jaren tientallen miljoenen euro's binnengekregen vanuit het Rijk om bijvoorbeeld Park Poelenburg te ondersteunen of om volkshuisvesting en het woonfonds - ik weet niet hoe dat heet - te gebruiken. Dus ik denk dat het Rijk op de juiste manier ons veel euro's toespeelt dus. Het moet niet steeds zijn dat het Rijk niet komt.

01:27:00

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

01:27:01

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel voorzitter, de heer Wit had het over hand in eigen boezem steken en dan Den Haag erop te attenderen dat ze ons meer geld moeten geven. Of ik het daarmee eens ben? Jazeker, dus vraag één is daarmee beantwoord. Twee, het Rijk geeft ons wel geld, maar ik hoop dat u het met mij eens bent dat je met incidenteel geld geen structurele problemen kan oplossen. En daarom zei ik ook in mijn bijdrage dat het wel tijd wordt dat we met elkaar het gesprek gaan voeren over: hoe moeten we die zorg toekomstbestendig maken? Moeten we het niet hebben over het normaliseren in de zorg? Moeten we misschien bepaalde zorg prioriteren? Moeten we misschien niet meer nadenken over de toepassing van innovatie in de zorg? Ja, er komt geld, maar voor de jeugdzorg is het nog steeds te weinig. Volgens mij zijn we het daar met elkaar over eens. Los van het

zaanstad_20230608_1.mp4

feit dat we naar Den Haag moeten gaan kijken, moeten we het ons dwingen om zelf even hier in Zaanstad naar dit vraagstuk te kijken.

01:28:07

Voorzitter : Dames en heren, het is vijf over half negen. Ik stel voor dat we tot vijf voor negen pauzeren en dan heeft de heer Kuyper van ROSA het woord voor zijn algemene beschouwingen. Daarna heeft de Partij voor de Vrijheid, de heer Van Haasen het woord.

01:49:01

Voorzitter : Dames en heren, wilt u uw plaatsen weer innemen?

01:49:07

Voorzitter : Dan heropenen wij de vergadering en geven de heer Kuyper van ROSA het woord van zijn algemene beschouwingen en mevrouw De Groot wordt verzocht om haar plaats in te nemen. De heer Kuyper heeft het woord.

01:49:59

De heer Kuyper : Voorzitter, soms vraag je je af waar iedereen is. Die gedachte overviel me weer tijdens een fietstocht door onze prachtige polders vorige week. Ik scharrelde van Krommeniedijk via de Hamme, Busch en Dam via de Kaaik naar de Zuid van Assendelft. Een prachtige rit, maar gaandeweg be kroop me een ongemakkelijk gevoel. Hier en daar staken wat hazenlepels boven het gras uit. Er stapte een eenzame reiger door een sloot, maar daar bleef het bij. Ik hoorde ergens een grutto. Ik zag er niet één, geen vliegje in mijn mond, geen wolken, muggen tegen de avondhemel, geen bloemen, behalve zo nu en dan een klein plukje in de berm. Dat hele magnifieke landschap waar de Romeinen rondvoeren, het eerste Zaanse kerkje verrees, waar de Middeleeuwse dijken nog zichtbaar zijn en de stelling van Amsterdam godzijdank onaangetast ligt was leeg. Volkomen leeg. Dat was beangstigend. En terug in de stad was het niet veel beter. Overal postertje waarop om personeel gesmeekt wordt. Minder bussen, minder treinen, tekort in het onderwijs, tekort in de zorg, de bouw loopt achter. Waar is iedereen? In mijn tuin zijn nog wel bloemen, maar dit jaar geen enkele vlinder. Af en toe een hommelt. Van de 30 gierzwaluwen een paar zomers terug scheren er nu nog zes over onze dakpannen. En ook hier in het stadhuis wordt het stiller en stiller terwijl we juist zoveel mensen nodig hebben. We hebben geld tekort, maar we houden miljoenen over omdat er niemand is om het uit te geven. Waar is iedereen? In armoede zetten we formatiebudget om in budget voor externe inhuur. Dat is begrijpelijk, misschien, maar het staat haaks op wat we willen en wat juist zo bitter nodig is: kennis die toeneemt, mensen die blijven, betrokkenheid. Als we niet ingrijpen, vallen we straks tegelijk aan twee kanten van de donut, terwijl we in onze economische visie terecht hebben vastgesteld dat we juist in dat groene vlak van de donut willen blijven. Voor klimaat en natuur is het al twaalf uur geweest. De aarde kan onze Schranz zucht niet meer dragen en tegelijk moeten we ervoor zorgen dat onze zwakste inwoners niet in de kou komen te staan. En dat laatste lijkt te lukken. De vroege en voorschoolse educatie bijvoorbeeld doet het prima. We bereiken steeds beter de kinderen die iets van ons nodig hebben, en dat is meer dan hoopvol. Maar ook als ze ouder worden, kan onze jeugd nog wel wat hulp gebruiken. En daarvoor komen wij binnenkort met een agenda-initiatief. Ook de begeleiding vanuit de bijstand naar werk gaat boven verwachting. Dat geeft hoop en op die inspanningen moeten we vooral niet

bezuinigen. We hebben een kabinet dat ons niet altijd helpt, maar er zit wel een fijne staatssecretaris van cultuur. Zij draagt bijvoorbeeld de bibliotheken een warm hart toe. Daar zouden we meer gebruik van kunnen maken en vanmiddag, bij de beantwoording van de technische vragen, hebben wij begrepen dat we dat ook gaan doen. Dat is mooi. Het is meer dan passend dat Zaanstad binnen de MRA hoofdstad van de houtbouw wil worden. Sterker nog, dat zijn we al eeuwen, maar we zouden daarbij de oorsprong van die koppositie niet uit het oog moeten verliezen. Behalve het moderne platen stapelen, dienen we dus ook de aloude houtskeletbouw te koesteren, te documenteren en vooral regeltechnisch mogelijk blijven maken. Een paar initiatieven van de recente ideeënmarkt hebben wij geadopteerd en die zullen we agenderen. Sommigen al bij deze voorjaarsnota in de vorm van een motie, andere vergen langere voorbereiding en uitgebreidere bespreking. We hopen van andere fracties dergelijke initiatieven te zien, want als een ideeënmarkt nergens toe leidt, bloedt het initiatief snel dood, en daar is het ons inziens veel te waardevol voor. We willen deze opsomming graag afsluiten met een waarschuwing. Als we ons afvragen waar iedereen is, is dat geen oproep om onze inwoners scherper in de gaten te houden. Wij maken ons zorgen om spionnenclubjes als het Tooi om algoritmes die valse onpartijdigheid suggereren, over de restricties die aan demonstraties worden opgelegd in onze stad. In samenhang met onvoldoende middelen voor de Woo en als gevolg van gebrekkige informatie-ontsluiting, zou dit Zaanstad maken tot een ondoorzichtige overheid en dat is in de huidige tijd van permanent wantrouwen en boosheid uiterst ongewenst. Voorzitter, tot slot, het college presenteert ons in deze voorjaarsnota een aantal denkrichtingen over hoe we onze ambities beter in lijn kunnen brengen met onze mogelijkheden. Dat is in deze onzekere tijd goed en nuttig en er zit er zeker interessante voorstellen bij, maar daar gaan we ons inziens in die twee Zaanstad Beraden van komende week niet uitkomen. Wij stellen voor die discussie in de aanloop naar de begroting uitgebreid te voeren tijdens één of meer volledige avonden, of misschien zelfs een raadsbijeenkomst zoals de geslaagde sessie van afgelopen zaterdag. Daar zijn onze uitdagingen prangend genoeg voor. Daarbij zou het nuttig zijn om wat meer inzicht te krijgen in wat de verschillende denkrichtingen concreet kunnen opleveren. Dan zijn ze beter onderling te vergelijken. Wij zien een dergelijke uitwerking graag verschijnen en praten er dan liefst nog voor het zomerreces verder over en laten we hopen, voorzitter, dat iedereen daar dan is.

01:55:18

Voorzitter : Wie wil daarop reageren? Mevrouw Köseoglu.

01:55:31

Mevrouw Köseoglu: Het is zo mooi. We zijn heel met de heer Kuyper omdat hij alles zo mooi kan verwoorden. Ik wil hem alleen maar een compliment geven.

01:55:32

Voorzitter : De heer Hoedemaker.

01:55:32

De heer Hoedemaeker : Dank, voorzitter. De heer Kuyper nam mij de woorden uit de mond. Het eerste stukje van zijn betoog over het stil worden buiten in de natuur in Zaanstad. Ik volg dat op de voet. Ik woon in Het Kalf, dat is een iets ander plekje dan meneer Kuyper. Ik zie ook het aantal gierzwaluwen afnemen. Ik hoor nog wel de

zaanstad_20230608_1.mp4

grutto's bij ons in de polder, de kieviten en de scholeksters, maar dat wordt ook minder. Ik denk dat we ook wel aantal mensen hier in deze raad aan onze zij hebben, als we een keer wat langer en breder gaan praten over het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de landbouw, over de toekomst van onze voedselvoorziening. Echt breder en dieper per thema aanpakken. En ik zou meneer Kuyper dan ook willen uitnodigen om daar samen een initiatief voor te ontwikkelen.

01:56:39

Voorzitter : De heer Kuyper.

01:56:39

De heer Kuyper : Die uitnodiging nemen wij graag aan, voorzitter. Ik wil er trouwens nog wel iets aan toevoegen en het is goed dat de heer Hoedemaeker het daar over heeft. Je hebt maar vijf minuten voor je algemene beschouwing, maar het is niet zo dat wij helemaal niks doen en op het gebied van biodiversiteit kun je lokaal veel doen. We zijn heel blij met de initiatieven die al zijn, met de extra miljoenen die kant opgaan en het nieuwe maaibeeld bijvoorbeeld. Dus er wordt wel degelijk aan gewerkt. Dat kon ik in die vijf minuten niet kwijt, maar in de tien minuten discussie kan ik nog eventjes de veer op de juiste plek steken.

01:57:13

Voorzitter : De heer Mattens.

01:57:13

De heer Mattens : Dank u wel, voorzitter. Laat mij ook starten over hoe stil het is geworden. De heer Kuyper beschrijft dat heel mooi. Het is belangrijk om met een initiatief te komen het biodiversiteitsherstel te verwezenlijken. De heer Hoedemaeker haalde daarstraks aan dat er nog steeds sprake is van een aantal intensieve veehouderijbedrijven in Zaanstad. Hopelijk vinden we elkaar om die wat te laten inkrimpen dan wel andere oplossingen voor gaan bedenken, zodat we op een goede manier de natuur in ons buitengebied kunnen laten herstellen. Dan kom ik tot mijn vraag en dat is niet op dit onderwerp maar wel eraan gerelateerd. Ik stelde deze ook al aan mevrouw Köseoglu: bent u bereid op het moment dat wij moeten bezuinigen op kwetsbaren, biodiversiteit of andere onderwerpen, om de lokale lasten te verhogen? Want dat is niet zo belangrijk als dan dat we bezuinigen op de kwetsbaren.

01:57:23

Voorzitter : De heer Kuyper.

01:57:23

De heer Kuyper : Dat is een hele goede vraag, meneer Mattens, maar ik ga u precies hetzelfde antwoord geven als college Köseoglu. 'Als dan' vragen zijn in de politiek dodelijk. Het is gelukkig niet aan de orde. Er zijn genoeg mogelijkheden om de kool en de geit te sparen, om het in dit verband maar is qua fauna en flora bij elkaar te houden. Dus nee, daar ga ik u ook geen antwoord op geven. En natuurlijk zijn er momenten voor elke partij dat de principes zodanig in de knel kunnen komen dat er problemen ontstaan, maar die zien wij op dit moment nog niet.

01:58:55

Voorzitter : De heer Mattens.

zaanstad_20230608_1.mp4

01:58:56

De heer Mattens : Voorzitter, ik snap wat de heer Kuyper zegt. Het gaat er wel om dat we het college bij de vaststelling van deze voorjaarsnota denkrichtingen mee geven. Ik ben wel blij dat u zegt dat we tussendoor aan het stuur moeten zitten. Als we nu zeggen tegen het college dat dit de denkrichtingen zijn, stellen we vast dat er geen lokale lastenverhogingen kunnen worden toegevoegd aan de begroting. Dus dan maakt u op dit moment wel degelijk een keuze en spaart u de kool en de geit niet. Vandaar de vraag: gaat bij de voorjaarsnota er uiteindelijk toch een punt van maken? En zegt we moeten dit op een later moment alsnog bespreken. We geven nu niet aan het college mee dat de lokale lasten überhaupt niet verhoogd kunnen worden.

01:59:22

Voorzitter : De heer Kuyper.

01:59:39

De heer Kuyper : Dit wordt een soort herhaling van zetten, maar wat ik wel heel belangrijk vind, is - en dat heb ik aangegeven in mijn betoog - dat we meer tijd moeten nemen voor die denkrichtingen. Ik denk dat het college dat aan ons vroeg en dat die zich misschien toch iets wat bekeken hebben op de beschikbare tijd in de komende week, met die twee avonden. Vandaar mijn pleidooi om er uitgebreider voor te gaan zitten en daar de vraag die u stelt, meneer Mattens, uitgebreid aan de orde te stellen.

02:00:01

Voorzitter : De heer Wit.

02:00:04

De heer Wit : Dank u. Dank, heer Kuyper, voor uw algemene beschouwing waarin u de rijke Zaanse historie aanhaalt op het gebied van houtbouw en houtbewerking. Ik ken iets in onze gemeente waar dat samen komt en waar een historische fout is gemaakt. U weet misschien al waar ik naartoe ga. Maar ik vraag me af, Badhuisweg 1, een historische plek waar twee betonnen schoendozen worden neergezet. En waar ook de Vereniging Zaans Erfgoed van zegt: bouw dat in Almere, maar niet hier. Bent u het dan met mij eens dat we alsnog moeten terugkeren op onze schreden en zeggen dat Badhuisweg 1 opgetrokken moet worden in hout. Daarmee doen we de Zaanse historie recht.

02:00:49

Voorzitter : De heer Kuyper.

02:00:49

De heer Kuyper : Ik vind het een mooie suggestie om het bespreekbaar te maken om dat alsnog in hout te laten bouwen. Maar ik zit niet aan de onderhandelingstafels. Ik moet zeggen dat terwijl de heer Schipper in de jaren '60 mooi werk heeft neergezet in de Zaanse Schans, vreemd genoeg daar ook iets heeft neergezet wat niet aansloot bij de historie van het eiland. Dat zijn afwegingen die je moet maken. Maar ik begrijp uw mooi, maar voor iets moois dat verwijst naar het verleden, vindt u ons aan uw zijde.

02:00:49

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:01:27

Mevrouw Stroo : Dank, voorzitter. Ook dank, meneer Kuyper, voor uw prachtige betoog. Allereerst ondersteunen wij heel graag uw pleidooi om meer tijd te nemen voor die denklijnen. Dat zou fantastisch zijn. U stelt één centrale vraag in uw betoog: waar is iedereen? Ik heb het antwoord op die vraag niet gehoord, dus ik wil aan u vragen: zien wij mensen misschien niet? Kunt u een antwoord geven op de vraag: waar is iedereen?

02:02:01

Voorzitter : De heer Kuyper.

02:02:01

De heer Kuyper : U kent het verschijnsel een retorische vraag neem ik aan. Waar is iedereen, is heel moeilijk te beantwoorden. Er zijn wel een aantal verklaringen voor. We hebben corona gehad en veel mensen hebben in die periode een andere richting gekozen. Er zijn veel mensen helaas nog steeds niet teruggekeerd op de arbeidsmarkt. Er zijn allerlei verklaringen voor te vinden, en dat is de basis van het probleem, maar we zouden moeten kijken naar: hoe krijgen we weer mensen deze kant op om de zaken voor elkaar te krijgen? In het staatsblad verscheen daar ook een vraag over aan de fracties: neem een stelling aan. Wij hebben gezegd dat we een uitstekende werkgever moeten worden om ervoor te zorgen dat de mensen die we hard nodig hebben, deze kant op komen. Dat is ook het pleidooi: waar is iedereen? Zaanstad is hier. Kom eens kijken hoe leuk het hier is.

02:02:20

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

02:02:20

Mevrouw Stroo : Ik ben heel blij met dit antwoord en ik denk dat we hier samen nog wel ooit uit gaan komen.

02:03:01

Voorzitter : Mevrouw Doeves-De Boer.

02:03:01

Mevrouw Doeves-de Boer : Dank u wel. Ik ben blij met de vragen van het CDA over de Badhuisweg 1. Zoals u weet trekken het CDA en DZ al een tijdje daarin op. We zijn blij te horen dat erbij de partij ROSA wat meer ruimte komt om dat debat wat steviger te voeren. De heer Kuyper had mij heel - net als vele anderen - gegrepen door zijn mooie beeldspraak en nam mij ook mee door het mooie Zaanstad. Alleen vond ik zijn conclusie vrij negatief. Ik mag wonen en werken in het mooie Zaanstad. Ik woon in Assendelft en kom regelmatig in Westzaan. Als ik daar 's ochtends wakker word en door de mooie Polders fiets of loop, hoor en zie ik veel. Er bloeit veel. Er zijn veel vogels. Het is maar net wat u ziet en onderzoek wijst uit dat het beeld helemaal niet zo negatief is als u schetst. Het is wel goed dat we daarop blijven letten. Maar als ik de heer Hoedemaeker de koppeling hoor leggen met de landbouw en dat we daar steviger op moeten inzetten, denk ik dat we met elkaar al geconstateerd hebben dat het goed gaat met de extensieve veeteelt in Zaanstad. Je hoort de boeren met trots vertellen over de prachtige natuur die zij met hun extensieve veeteelt bereiken in de polders. Ik hoor dan toch een positief geluid bij het negatieve beeld wat u schetst. Bent u dat met mij eens?

zaanstad_20230608_1.mp4

02:04:06

Voorzitter : De heer Kuyper.

02:04:41

De heer Kuyper : Nee, tijdens mijn fietstocht vorige week dinsdag viel het mij op dat het zo verschrikkelijk - letterlijk beangstigend - stil om me heen was op een lenteavond. Daarna is het op Twitter en andere media echt losgebarsten. U moet maar eens kijken hoeveel mensen daarop aansloten en zeiden: bij ons ook niets meer, er vliegt geen vlinder meer aan de ijken langs de rivier. De vlinderstichting heeft gezegd dat veel voorkomende voorjaarsvlinders, zoals het Landkaartje - een teruggang hebben van 70 à 80 procent. Dat is geteld. Ik deel het niet. Je hoort af en toe nog wel eens vogels, vooral stadsvogels. Die doen het wel goed. U moet dat weten in Assendelft, de grutto's, de hulpen, de tureluurs, waar zijn ze,

02:05:14

Voorzitter : De debattijd is om. We gaan door naar de volgende spreker en dat is de heer Van Haasen. Daarna mevrouw Veurink van de ChristenUnie. De heer Van Haasen heeft het woord.

02:05:56

De heer Van Haasen : Dank u wel, voorzitter. Maar 31 procent van onze inwoners heeft vertrouwen in de burgemeester en zijn wethouders. Cijfermatig zou dus meer dan 100.000 van onze inwoners geen vertrouwen hebben in ons vak K. Dat is een beschamende score. Zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten, of misschien zoals de gasten zijn, vertrouwt men de waard. Vertrouwen is daarom een groot woord dat men heel selectief moet gebruiken. In deze voorjaarsnota wordt het nogal vrijblijvend gebruikt. Meer werken vanuit vertrouwen door het invoeren van ruimte scheppende regels, waardoor minder capaciteit, controles, handhaving, verwerking en dergelijke nodig is. Dat is lekker makkelijk ruimte scheppen in regelgeving om niet te hoeven handhaven. Enkele weken geleden ben ik op pad geweest met twee fantastische werknemers van de afdeling handhaving. Ik zou meelopen om te zien hoe Zaanstad verkamering aanpakt. Dat ging dus even niet door na de uitspraak van de rechter. Onze opsporingsambtenaren van de afdeling Verkamering en Woningsplitsing houden zich nu tijdelijk bezig met adresfraude. Misschien is het een idee voor ons vak K om ook eens mee te lopen, dan schrijft men vast deze onzin niet meer op werken vanuit vertrouwen. Als deze handhavers met door hun beschikbare gegevens bij iemand aanbellen is er meestal wel iets loos, zoals uitkeringsfraude, huurfraude en alles wat eraan gerelateerd is. Er blijken sociale huurwoningen in Zaanstad te zijn waar niemand staat ingeschreven en wel mensen wonen. Tijdens deze expeditie door onder andere Poelenburg en Peldersveld blijkt dat inwoners zich in alle bochten wringen - liegen - om hun verhaal enigszins geloofwaardig te krijgen. Het is dus wel heel naïef om te denken dat men op basis van vertrouwen de stad kan besturen. Men stapt ook niet zonder naar links en rechts te kijken op een zebrapad. Zo groot is het vertrouwen in de medemens nu helemaal niet. We lezen dat een deel van het huidige coalitieakkoord slagen maken onder druk komt te staan. Volgens de PVV is het idee achter slagen maken, het uitvoeren van eerder vastgesteld beleid. Toch zien we in de besluitnota veel wensen die omgezet worden in reserveringen. Dat schuurt met het coalitieakkoord dat nog geen jaar geleden is ondertekend. Dit komt de slagvaardigheid niet ten goede. Voor de zoveelste keer wordt de Dam tot Dam fietsroute uit een bureaulade gehaald. Wij waren van mening dat deze al was

zaanstad_20230608_1.mp4

afgeschoten omdat deze te duur was. Wij blijven van mening dat deze fietsroute dwars door een bedrijventerrein met 1000 vrachtwagenbewegingen een verkeerde en gevaarlijke keuze is. Het is raar dat we Oostzaan een fietsbrug cadeau doen naar het bedrijventerrein De Ambacht, terwijl we zelf geen geld hebben om onze eigen fietsbrug te betalen. Maar Zaanstad denkt dat met een nieuw verdienmodel voor de opvang van asielzoekers onze fietsbrug te financieren. De brug is wel handig. Als je in Amsterdam de hoerenbuurt verplaatst naar noord, dan is de bronstige asielzoeker vanuit Achtersluispolder daar zo op het fietsje naartoe. Ondanks dit bijkomende voordeel blijft het een slecht plan, zeker doordat we een reservering zien voor een HOV-verbinding die waarschijnlijk dezelfde route volgt als de Dam tot Dam fietsroute. Het afschalen van de woningbouw in de Achtersluispolder zou ook een ander licht moeten werpen over deze HOV-verbinding en de plannen van de Thorbeckeweg. Zijn die gigantische investeringen nog nodig nu er minimaal 7500 woningen zijn geschrapt? Als we de binnenstedelijke diversiteitswaanin nog schrappen zoals de Drijvende Tuinen in de Zaan, worden we vast financieel de gezondste gemeente van Nederland en omstreken. Dank u, voorzitter.

02:10:47

Voorzitter : Mevrouw Veurink.

02:10:51

Mevrouw Veurink : Dank u wel, voorzitter. Ik wil meneer Van Haasen vragen of die wat minder respectloos wil spreken over zowel asielzoekers als sekswerkers in Amsterdam.

02:11:05

Voorzitter : Meneer Van Haasen.

02:11:07

De heer Van Haasen : Ik kan me niet herinneren dat ik iets disrespectvol daarover heb gezegd.

02:11:12

Voorzitter : De heer Kük.

02:11:12

De heer Kük: Ik sta volledig achter de ChristenUnie want ik vind het een beetje gênant om de gemiddelde asielzoeker tijdens een raadsvergadering een hoerenloper te noemen.

02:11:12

Voorzitter : De heer Van Haasen.

02:11:12

De heer Van Haasen : Dat zijn u woorden. Ik heb dat woord niet gebruikt.

02:11:12

Voorzitter : De heer Kük.

02:11:12

De heer Kük: Ik heb de tekst niet bij de hand, maar ik zou u willen vragen om die zin, waarin het woord hoer voorkwam, nog eventjes een keertje voor te dragen.

02:11:46

Voorzitter : Dat lijkt me niet verstandig. Dat doen we na de vergadering.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:11:47

De heer Van Haasen : Ik wou dat graag doen.

02:11:56

Voorzitter : Er is commentaar op gegeven en de argumenten zijn gewisseld. Ik denk dat het goed is om terughoudend te zijn met taalgebruik, maar ik denk dat dit goed is dat het op deze manier is besproken. U hoeft dit niet te herhalen. De heer Hoedemaeker.

02:12:06

De heer Hoedemaeker : Dank u, voorzitter. Dan zal ik daar niet verder over uitweiden, want daar sprong ik ook van op moet ik zeggen. Ik heb nog wel een vraag voor de heer Van Haasen. Hij had het over: als de opsporingsambtenaren op pad zijn, vinden ze altijd wel een vorm van uitkeringsfraude. Is de heer Van Haasen het met ons dat door de huidige regelgeving waarbij je gekort wordt op je uitkering als je samenwoont terwijl de enorme woningnood is, dit soort vormen van uitkeringsfraude in de hand werkt? En dat als je die voordeursdeling niet zou toepassen en meer vertrouwen hebt in je inwoners - en dat kunnen we misschien niet lokaal maar wel landelijk doen - we dan ten eerste heel wat minder woningnood hebben omdat mensen dan niet meer gedwongen worden om apart te wonen, maar ook dat je minder opsporingscapaciteit gebruikt om tandenborstels te tellen in de keukens. Dank u wel.

02:13:01

Voorzitter : De heer Van Haasen.

02:13:01

De heer Van Haasen : Bedankt voor deze vraag. Ik heb twee weken geleden meegemaakt dat iemand daar ingeschreven was, maar bij zijn vriendin in Beverwijk woonde. Hij kon daar niet ingeschreven staan, omdat zij een uitkering had. Ondertussen had hij zijn woning in Poelenbrug onderverhuurd. Dat is iets wat wij zeker niet willen.

02:13:01

Voorzitter : De heer Hoedemaeker.

02:13:01

De heer Hoedemaeker : Dat bedoel ik dus. Als die wel bij zijn vriendin in Beverwijk zou kunnen wonen, hoeft die dat huis niet meer onder te verhuren. Dan zegt die die huur op en is die weer legaal beschikbaar voor een andere inwoner.

02:13:47

Voorzitter : De heer Wit.

02:13:47

De heer Wit : Dank, voorzitter. Ik wil er toch nog een keer op terugkomen want ik ging niet voor niets staan. Vorige keer mocht ik het niet zeggen, maar u noemde al eerder een woord voor een asielzoeker. Ik vind dat hier niet kunnen. Dat zijn uw ideeën, u houdt daar niet van, maar koppel dat taalgebruik niet aan mensen die kwetsbaar zijn, die hier komen voor veiligheid en geborgenheid. Ga die niet wegzetten met rare woorden. Alsjeblieft, niet weer.

02:14:01

Voorzitter : De heer Van Haasen.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:14:35

De heer Van Haasen : Ik wou alleen het eventuele belang van de fietsbrug benadrukken.

02:14:39

Voorzitter : Ik denk dat we nu de gedachte voldoende hebben gewisseld. De heer Wit.

02:14:46

De heer Wit : We zijn het eens over die fietsbrug, maar u maakt er een grapje van en koppelt het aan een heel ander onderwerp. Ondertussen propt u er een zinnetje tussen die hier niet hoort. We mogen soms het woord 'lullig' niet noemen, maar dit is veel erger en daar moeten we echt afstand van nemen.

02:14:46

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

02:14:46

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. De heer Van Haasen begon met het spreekwoord: zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten. Vervolgens somde hij een aantal dingen op zoals mensen liegen, bedriegen en et cetera. Kunnen we dat dan ook zeggen over de PVV? En volgens mij zijn we hier helemaal niet oneens over handhaving als er fraude wordt gepleegd. Het gaat om je grondhouding: ga je uit van vertrouwen of wantrouwen? Dat zegt niets over dat je als overheid moet optreden daar waar het nodig is.

02:15:23

Voorzitter : De heer Van Haasen.

02:15:23

De heer Van Haasen : Wat ik heb aangegeven in mijn voorjaarsnota is dat de ambtenaren van deze gemeente vooronderzoek doen voor ze bij iemand aanbellen. Het is geen willekeur waarbij ze aanbellen en kijken wat eraan de hand is. Ze gaan voorbereid naar een adres toe. Zij weten van tevoren al wat ze daar aantreffen en controleren of het werkelijk zo is wat ze in de papierwinkel hebben ontdekt. Ik zei dat er in Zaanstad woningen zijn waar niemand staat ingeschreven, dat zou toch niet mogen. En als ik dan vraag: hoe kan dat? Dan wordt er gezegd dat het de woningbouwvereniging niet interesseert of er iemand is ingeschreven, zolang de huur maar betaald wordt. Dat is het antwoord wat ik van ambtenaren krijg.

02:15:23

Voorzitter : Zijn er nog andere reacties op de bijdrage van de heer Van Haasen? Neen, dan gaan wij door naar mevrouw Veurink van de ChristenUnie voor haar bijdrage en daarna is aan de beurt mevrouw Rot.

02:17:15

Mevrouw Veurink : Voorzitter, de trend dat niet dat wat ons als mensen samenbindt de meeste aandacht krijgt, maar eerder dat wat ons van elkaar scheidt, gaat helaas ook Zaanstad niet voorbij. Verschillen van mening worden uitvergroot. We dreigen van elkaar vervreemd te raken, maar we staan voor grote uitdagingen en hebben elkaar heel hard nodig. Als politiek, maar ook en juist als inwoners van Zaanstad. Kwetsbaren kunnen bij tegenslag de klappen moeilijk opvangen. Dat zullen we dus samen en voor elkaar moeten doen. Maar zien we de kwetsbaren wel en wie zijn ze?

Ik denk dan aan inwoners met een krappe beurs die door de hoge prijzen financieel in de knel komen, aan nieuwkomers die hun draai hier moeten vinden, aan jongeren die zoeken naar hun identiteit en of ze wel leuk gevonden worden, aan ex-gedetineerden en aan ouderen. Durven we hen in de ogen te kijken? Wie dat in ieder geval wel durven, zijn onze mantelzorgers en hierbij een groot compliment voor hen. Mantelzorgers zijn een voorbeeld van inzet en liefde in de praktijk dat navolging verdient net zoals pleegouders trouwens en al die andere helden die zich vrijwillig inzetten om eenzaamheid of armoede te bestrijden. Onm kwetsbaren te helpen de klappen op te vangen, moeten we het voorbeeld van deze helden volgen om recht te doen en mensen echt te helpen vooruit te komen in plaats van dieper de put in. De ChristenUnie vindt het daarom verontrustend dat er minder aan preventie is toegekomen dan gepland en dat er minder reïntegratiegesprekken met Zaanse gedetineerden zijn gevoerd dan de bedoeling was. Dergelijke preventie kan grotere problemen en hogere kosten voorkomen, problemen en kosten die anders soms van generatie op generatie overgaan. Een goed voorbeeld waar vrijwillige inzet en preventie elkaar ontmoeten, is De bron in Poelenburg. Wij zullen met een motie komen om deze plek van ontmoeting te steunen. Voor de zorg voor Zaanse gedetineerden zien wij graag de mogelijkheid verkend van samenwerking met de diaconale stichting, De Sluis die al in het JCZ werkzaam is. Zorgelijk zijn ook de uitgestelde grote uitgave in een tijd waarin kosten alleen maar stijgen. En dan is er nog de donderwolk van financiële tekorten die boven ons hangt wanneer het Rijk niet over de brug komt. We begrijpen de keuze om ervan uit te gaan dat hiervoor een oplossing komt, maar zeker is dit allerm minst. Als ChristenUnie steunen we van harte de denklijn om meer te werken vanuit vertrouwen en meer over te laten aan stad, dorpen en partners. Er zit enorm veel slagkracht in onze Zaanse inwoners. Laten we die ruimte geven waar dat kan en er de vruchten van plukken. Zuinig zijn op personeel lijkt ons broodnodig, want veel zaken piepen en kraken op dit moment door gebrek aan menskracht waardoor het soms niet lukt recht te doen aan onze inwoners. Naar de concrete ideeën over het genereren van extra inkomsten zijn we zeer benieuwd. Voorzitter, uit de bijbel leer ik dat in kwetsbaarheid Gods kracht zichtbaar wordt. Laten we daarom ook in financieel zware tijden met overtuiging en volle inzet dat wat kwetsbaar is in Zaanstad blijven beschermen en koesteren. Dank u wel.

02:20:56

Voorzitter : Wie wil daarop reageren? Niemand? Dank u wel, mevrouw Veurink. Dan gaan wij over zo direct naar DZ en daarna is de Partij voor Ouderen en veiligheid aan de beurt, de heer Keijser. Nu heeft mevrouw Rot het woord.

02:21:24

Mevrouw Rot : Dank u wel, voorzitter. Ik doe mijn bijdrage zittend omdat ik niet zo lang kan staan. Voorzitter, uw college legt de gemeenteraad via deze kadernota een voorstel voor dat veel financiële onzekerheid laat zien, maar vooral een negatief beeld, oplopend tot een tekort van ruim 24 miljoen in 2027. DZ begrijpt met deze feiten niet dat uw college de gemeenteraad vraagt om de financiële kaders voor de komende vier jaar vast te stellen, wanneer uw college niet in staat is de verschillende scenario's aan de gemeenteraad voor te leggen. Enige jaren geleden hebben wij via een initiatief aandacht gevraagd voor een discussie over de kerntaken van de gemeente. Daarvoor kregen wij destijds geen steun, omdat dit volgens een

meerderheid van de partijen als ook het college zelf niet nodig was. Bovendien was de discussie over kerntaken al gevoerd, dus het zou overbodig zijn om dat opnieuw te doen. Volgens DZ moet er altijd oog zijn voor de vraag of taken die de lokale overheid uitvoert ook kerntaken zijn die behoren bij de lokale overheid. Het is een kwestie van zakelijk denken en handelen. Als een bedrijf zich deze vraag niet bij enige regelmaat stelt, zal binnen de kortste keren sprake zijn van een ongezonde bedrijfsvoering met serieuze gevolgen voor de levensvatbaarheid van dat bedrijf. Het periodiek herijken van de financiën is dus van groot belang voor het behoud ervan. De bedrijfsvoering van de gemeente Zaanstad is dit jaar het thema dat DZ kiest voor algemene beschouwingen over de kadernota en de begroting, want de staat van de lokale overheid in deze gemeente baat ons steeds meer zorgen. De financiële huishouding met een schuldpositie die oploopt is daar een voorbeeld van. Daarbij komt dat uw college laat zien dat zij zelf geen keuzes durft te maken, maar de verantwoordelijkheid om de gemeenteraad een financieel miljardenperspectieven te bieden bij ons neerlegt. In plaats van een concreet voorstel of concrete scenario's krijgen we denklijnen voorgelegd om klaarblijkelijk af te tasten wat wel en niet acceptabel gevonden zal worden door de gemeenteraad, zonder dat het college zelf een keuze hoeft te maken. Dat werpt de vraag op of het college de situatie wel machtig is en voldoende daadkracht heeft om zo nodig sturend te zijn. DZ vraagt zich dit af omdat uw college blijft wijzen op het gebrek aan financiële middelen van de centrale overheid, zonder dat zij zelf kritisch kijkt naar de keuzes die gemaakt zijn en nog steeds gemaakt worden, die leiden tot grote uitgaven. De voorjaarsnota beschrijft dat gebrek aan geld en capaciteit ertoe leiden dat de uitvoering van kerntaken onder druk staat. Desondanks gaat de gemeente door met de ambitie om bijvoorbeeld 20.000 woningen te bouwen, en desondanks heeft de gemeente Zaanstad nog steeds de ambitie om door te groeien naar 200.000 inwoners, met de aanname dat grote groei per definitie geld zal opleveren. DZ heeft al meermaals gewezen op het feit dat uw college alleen oog lijkt te hebben voor het toevoegen van woningen daar waar de investering in voorzieningen achterblijft. DZ ziet dat investeringen bevroren worden of vooruit worden geschoven, maar stelt daarbij vast dat de gevolgen daarvan niet inzichtelijk gemaakt worden. Wij zijn van mening dat Zaanstad geen slaapstad moet worden en wij vinden het om die reden heel belangrijk om het voorzieningenniveau in verhouding tot het aantal woningen toe te laten nemen. Die fundamentele discussie is tot nu toe niet gevoerd en daarom nemen wij graag het initiatief om met een voorstel te komen om dit aan de orde te stellen en om daarover ook duidelijke keuzes te maken met elkaar. Als niet duidelijk is welke investeringen vooruit worden geschoven of worden bevroren, kunnen consequenties niet beoordeeld worden door de gemeenteraad. Wij verzoeken het college dan ook om hier duidelijkheid over te geven. Een ander punt van zorg is, zoals eerder genoemd, het gebrek aan grip, althans zo komt dat over, op de financiële ontwikkeling in negatieve zin als het gaat om de gevolgen voor het uitvoeren van de gemeentelijke kerntaken. Zoals de rekenkamer terecht constateert in haar observaties bij deze voorjaarsnota, maakt het college niet inzichtelijk hoe de financiële hoofdlijnen de afzonderlijke producten van de gemeente raken. Met andere woorden, het is niet duidelijk welke beleidsterreinen of domeinen het meest geraakt worden door de financiële ontwikkeling in negatieve zin. Met een oplopend tekort tot ruim 24 miljoen is het duidelijk dat er fundamentele keuzes gemaakt moeten worden en de kaasschaaf - overal een beetje minder - geen optie is. Uw college moet de

zaanstad_20230608_1.mp4

gemeenteraad daarom goed in staat stellen om die fundamentele keuzes integraal af te wegen, en daar wordt bij dat u feitelijk en concreet inzicht geeft in de vraag wat deze financiële ontwikkeling in negatieve zin betekent voor elk domein als het gaat om de uitvoering van kerntaken en taken. Vooruitlopend op de discussie op het voorstel om het transformatiefonds op te laten gaan in het investeringsfonds nog het volgende: het baart ons zorgen dat de opeenvolgende besturen enkel gedreven zijn door de eigen wensen en dat wij accepteren dat Zaanstad nu eenmaal geen vet op de botten heeft. Wij pleiten niet voor het oppotten van geld, maar wel voor realiteitszin zeker met het oog op de stijgende rentelasten dat een serieus aandeel heeft in de te verwachten tekorten de komende vier jaar. Samenvattend is DZ van mening dat deze voorjaarsnota in onvoldoende mate inzicht geeft in de fundamentele keuzes die gemaakt moeten worden, omdat relevante informatie mist die de gemeenteraad nodig heeft om een integrale afweging te kunnen maken die ook goed onderbouwd kan worden. Het vastleggen van denklijnen is dan ook alleen behulpzaam als deze informatie beschikbaar is. Wij verwachten van het college dat zij deze informatie als nog aan de gemeenteraad aanlevert zodat hierover een goed debat kan worden gevoerd, waarbij duidelijke keuzen voor de komende vier jaar kunnen worden gemaakt en daarmee een financieel sluitend meerjarenperspectief wordt geboden aan de stad. Dank u wel.

02:26:41

Voorzitter : Dank u wel. De heer Kuyper heeft het woord;

02:26:41

De heer Kuyper : Dank u wel en dank u wel, mevrouw Rot. Ik hoor u zeggen, maar denk niet dat u dat zo bedoelt, dat u het college verwijt dat ze ons de denklijnen voorleggen. Maar is het niet zo dat wij als raad kaderstellend zijn en dat het daardoor erg gepast is dat het college aan de raad vraagt: waar wilt u in meerderheid naartoe? Ik ben het met u eens dat we dat uitgebreid moeten bespreken en dat we daar adequate informatie over moeten hebben. Maar dat het principe van de vraag stellen aan de raad toch precies is wat het college hoort te doen.

02:27:22

Voorzitter : Mevrouw Rot.

02:27:23

Mevrouw Rot : Dank u wel. Dat klopt, meneer Kuyper, maar daarvoor is wel essentiële informatie nodig die wij nu niet hebben. En daarom was ik wel blij met de observatie van de rekenkamer die dat heel erg goed voor ons heeft opgeschreven en daar vraag ik het college dus naar. De raad stelt de kaders. Het is goed dat het college ons denklijnen voor wil leggen, maar denklijnen kunnen niet op zichzelf staan. En we missen nu de context van die informatie.

02:27:52

Voorzitter : De heer Kuyper.

02:27:52

De heer Kuyper : Dan vind ik fijn dat mevrouw Rot dat even anders formuleert, want in het begin van haar betoog zei ze toch duidelijk dat ze zich afvroeg of het college wel opgewassen was voor haar taak omdat ze de vraag aan ons ging stellen. Maar ze bedoelt dus dat dat heel goed is.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:28:05

Voorzitter : Mevrouw Rot.

02:28:12

Mevrouw Rot : Ik bedoel beide. Het is goed als een college dilemma's bij ons neerlegt, maar het zou goed zijn als je wat meer concreet inzet zicht hebt als gemeenteraad over: welke keuze leidt tot welk gevolg? Wat voor consequentie heeft de afslag links of de afslag rechts kiezen? Dat zien wij niet terug in de voorjaarsnota.

02:28:34

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

02:28:37

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Rot gaf aan dat ze wat essentiële informatie mist, dus ik zou graag willen weten: welke informatie mist ze dan? En daarnaast zegt ze: we willen liever dilemma's ontvangen, zodat we weten welke keuzes we moeten maken. Dan is mijn vraag: wat is uw rol dan als volksvertegenwoordiger hier? Wat is uw visie? Welke keuze zou u maken?

02:29:01

Voorzitter : Mevrouw Rot.

02:29:03

Mevrouw Rot : Dank u wel. Mevrouw Köseoglu, dat is de kern. Wij kunnen geen keuze maken op het moment dat wij geen inzicht hebben in de consequenties van de één of de andere keuze. Dat is de reden waarom we vragen om deze informatie. En nogmaals, de Rekenkamer heeft daar heel goed en duidelijk een advies of tenminste een observatie aan ons over meegegeven. Ik vraag nu aan het college of zij daarop wil reageren.

02:29:27

Voorzitter : De heer Lopes.

02:29:29

De heer Lopes : Hierop doorgaand, mevrouw Rot, ik neem aan dat u weet welke instrumenten u allemaal heeft om het college in staat te brengen. U stelt: ik heb niet genoeg informatie. Haal die informatie op. Je hebt twee mogelijkheden: je kan blijven wachten tot het naar je toekomt of je gaat het ophalen. Ik ben heel benieuwd: u gaf aan dat u de voorzieningen op niveau wil houden, maar u wilt de schulden niet op laten lopen. Waar gaan we het geld vandaan halen?

02:29:54

Voorzitter : Mevrouw Rot.

02:29:55

Mevrouw Rot : Dank u wel. Dat sluit aan op wat ik zojuist zei. Dat hoort in een kerntakendiscussie. Dat hoort in het vraagstuk: wat vinden we belangrijk om mee te geven? Hoe moet de stad eruit zien? Die fundamentele discussie hebben we nog niet gevoerd, en kan alleen maar gevoerd worden op het moment dat je goed inzichtelijk hebt als raad wat de keuzes zijn die er gemaakt kunnen worden.

02:30:17

Voorzitter : De heer Lopes.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:30:19

De heer Lopes : Daarop vooruitlopend, wat zijn voor u de kerntaken van ons college, onze gemeente?

02:30:25

Voorzitter : Mevrouw Rot.

02:30:29

Mevrouw Rot : Ik vind het een beetje flauw. Maar als u kijkt naar het investeringsfonds, dan zitten daar vast wel projecten tussen waarvan je zou kunnen zeggen: hebben die nu echt de hoogste prioriteit als we in zulk financieel zwaar weer terecht gaan komen? Waarvan we nu al kunnen inschatten dat dat zo is, want dat is wat het college zelf aan ons meegeeft.

02:30:46

Voorzitter : De heer Lopes.

02:30:47

De heer Lopes : Daar gaan we het volgende week over hebben als u daarvoor een motie heeft ingediend. Dus wij wachten dat af.

02:30:47

Voorzitter : De heer Hoedemaeker.

02:30:47

De heer Hoedemaeker : Dank u, voorzitter. Allereerst steun voor DZ om het is een keer uitgebreid te hebben over de maatschappelijke voorzieningen en het op peil houden daarvan. Daar hebben wij ook aandacht voor gevraagd in onze algemene beschouwingen. Dus daar een uitgestoken hand. Wij hopen dat we ook een uitgestoken hand krijgen over het participatieproces, die kaderstellende acties waar we mee bezig zijn de komende jaren, om dat echt eens een keer goed neer te zetten en ook in gesprek met inwoners en experts buiten: wat doen we nog niet goed genoeg? Hoe kan dat nu beter? Ik hoop u daar ook bij te betrekken. Die kerntakendiscussie is volgens mij een aantal perioden geleden als eens opgestart. In mijn herinnering - maar misschien kan u mij daarop corrigeren - verzend dat altijd in onze politiek stokpaardjes en onze eigen prioriteiten in plaats van dat we het over kerntaken hebben. Hoe voorkomen we die valkuil als we het over de kerntakendiscussie gaan hebben?

02:31:40

Voorzitter : Mevrouw Rot.

02:31:40

Mevrouw Rot : Daar moet ik even over nadenken, voorzitter, kom ik zo op terug.

02:32:08

Voorzitter : Mevrouw Van 't Veer.

02:32:10

Mevrouw Van 't Veer : Dank u, voorzitter. Ik kan me nog herinneren van de vorige algemene beschouwingen dat DZ het had over een deltaplan financiën. En dat jullie daarop terug zouden komen en graag met de raad over in gesprek wilden. Ik ben heel benieuwd hoe het daarmee staat. Gaan we dat volgende week doen, of nog voor deze voorjaarsnota?

zaanstad_20230608_1.mp4

02:32:28

Voorzitter : Mevrouw Rot.

02:32:36

Mevrouw Rot : Voorzitter, wij hebben een agenda-initiatief ingediend destijds om te kunnen spreken over de kerntaken discussie en die is destijds afgewezen. Dus wij hebben op dit moment geen nieuwe poging ondernomen om dat opnieuw aan de orde te stellen. Vandaar dat we het hebben verwerkt in onze algemene beschouwing, om te peilen of dit onder partijen ook leeft, naast alleen maar dat wij ermee komen. Want als er voldoende draagvlak voor is, kunnen we dat indienen.

02:33:03

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

02:33:03

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel. We hebben het steeds over de kerntaken van de gemeente. Ik ben benieuw of mevrouw Rot ook een opvatting heeft over de kerntaak van de politieke partijen? U geeft daarnaast aan dat we moeten bezuinigen, en dat u geen keuzes kunt maken. Kunt u misschien een antwoord geven op de vraag: vindt u dat wij vanuit de gemeente dweilen met de kraan open, dat we weinig geld ontvangen vanuit het Rijk en dat we misschien ook wat meer moeten aankloppen bij het Rijk en aangeven dat dit niet langer houdbaar is? Of vindt u niet dat dat een kerntaak van u is?

02:33:48

Voorzitter : Mevrouw Rot.

02:33:49

Mevrouw Rot : Dank u wel. Zoals u weet, hebben wij geen vertegenwoordiging in Den Haag. Dus nee, ik zie dat niet als een taak die bij mij of DZ belegd zou zijn. U vroeg nog of wij vinden dat een lobby gevoerd moet worden voor meer geld vanuit het Rijk. We vinden dat het allebei moet: niet alleen de lobby, maar ook kritisch kijken naar de eigen gemeentelijke uitgaven. U vroeg naar de kerntaken van een politieke partij. Volgens mij is dat heel duidelijk volksvertegenwoordiging en dan heb ik de vragen beantwoord, voorzitter.

02:34:28

Voorzitter : Zijn er wel nog andere reacties op de bijdrage van mevrouw Rot? Nee, dan gaan wij over naar de Partij van Vuderen en veiligheid. Daarna is de SP aan het woord. De heer Keijser heeft het woord.

02:34:48

De heer Keijser J. : Dank u, voorzitter. Als POV hechten wij veel waarde aan efficiënt bestuur, vertrouwelijke financieel beleid en het waarborgen van een veilige en leefbaarheid van onze gemeente. De aandacht voor onderwijs en jeugdzorg in deze voorjaarsnota is een stap in de goede richting. Het is cruciaal om te investeren in toekomst van onze kinderen en jongeren. Desondanks moeten we ervoor waken dat de financiële middelen op de juiste manier worden ingezet en dat er voldoende kwaliteit voor hoogwaardige voorzieningen beschikbaar blijft voor alle leerlingen en gezinnen. Het bevreemdt ons wel dat bij het onderdeel kansengelijkheid in deze kadernota op pagina zeventien staat dat kinderen, jongeren en hun ouders op de eerste plaats komen. Wij vragen ons af op welke plaats de ouders en andere

kwetsbare groepen dan komen. Zaanstad heeft de ambitie om in 2040 16.000 nieuwe woningen te bouwen en dit moet gebeuren binnen de bestaande bebouwing, op de schaarse open plekken die er nog te vinden zijn. De POV kijkt hier erg kritisch naar en vreest dat dit sterk ten koste gaat van de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze stad. Wij pleiten er dan ook voor om de groene randen van onze stad op te zoeken voor woningbouw, zodat binnenstedelijk er nog wat ruimte overblijft voor groen en recreatie. Mobiliteit is een cruciaal aspect voor de leefbaarheid en economische ontwikkeling van onze stad. Het is belangrijk dat inwoners vlot en veilig van A naar B kunnen reizen, zowel binnen de gemeente als naar omliggende steden. We zijn verheugd te zien dat de voorjaarsnota aandacht besteedt aan mobiliteitsvraagstukken zoals investeringen op infrastructuur. Het verbaast ons echter dat er met geen woord wordt gesproken over de ambitie van de A8/A9 die zo belangrijk is voor Zaanstad-Noord. De POV wil de noodzaak benadrukken om verkeersopstoppen en knelpunten aan te pakken. We pleiten voor een gerichte investering in wegen, infrastructuur om de doorstroming te verbeteren en de bereikbaarheid te vergroten. Voor ons is het essentieel dat buurten worden ontsloten en autoverkeer zo min mogelijk wordt genoodzaakt om om te rijden. Daarnaast moedigen we innovatieve oplossingen aan, zoals de introductie van elektrische oplaadpunten en het stimuleren van fietsgebruik door het aanleggen en veiliger maken van fietspaden. Veiligheid is een fundamenteel recht van iedere inwoner van Zaanstad. We juichen de aandacht voor veiligheid in deze voorjaarsnota toe en benadrukken dat er geen compromissen worden gesloten op dit gebied. Een veilige gemeente creëren vereist een geïntegreerde aanpak waarin de samenwerking tussen de gemeente, de politie en andere betrokken partijen essentieel is. Wij zijn van mening dat preventie een belangrijk aspect is voor veiligheidsbeleid. Daarnaast moeten we blijven investeren in voldoende handhavingscapaciteit met duidelijke opdrachten, zodat ze hun taken optimaal en consequent kunnen uitvoeren. De openbare ruimte vormt een visitekaartje voor de stad en heeft een directe invloed op de leefbaarheid van onze gemeente. Het is van groot belang dat onze inwoners kunnen genieten van de goed onderhouden parken, groene pleinen, scholen en straten. We zijn geschrokken van het lage investeringsbedrag van 163.000 euro dat in de voorjaarsnota wordt aangekondigd om de kwaliteit van de openbare ruimte in één wijk te verbeteren. Als POV pleiten we voor een actieve betrokkenheid van de inwoners bij het beheer van de onderhoud van openbare ruimte. Dit kan worden gestimuleerd door burgerparticipatie te bevorderen en bewonersinitiatieven te ondersteunen. We zijn voorstander van het versterken van handhaving op het gebied van zwerfvuil, hondenpoep en vandalisme zodat de openbare ruimtes weer schoon en veilig worden. Nu de financiële vooruitzichten aanzienlijk slechter zijn dan tijdens het opstellen van het coalitieakkoord, lijkt het de POV raadzaam om dit coalitieakkoord nog maar eens even tegen het licht te houden. Onze openbare ruimtes zien er namelijk schrikbarend verwaarloosd uit en dat noemt Zaanstad een acceptabel niveau. Wij zien op alle portefeuilles geld en capaciteit tekort. Als POV zouden we ervoor willen pleiten om de ambitie op duurzaamheid en de subsidies één tandje terug te draaien en dit geld te investeren in bijvoorbeeld de openbare ruimtes, de zorg of de schuldenlast te verkleinen. Conclusie: deze voorjaarsnota legt een redelijk solide basis voor het voordeel van mobiliteit en de veiligheid. Het verbeteren van de openbare ruimtes blijft in deze nota achter. Als POV benadrukken we de

zaanstad_20230608_1.mp4

noodzaak van efficiënt bestuur, verantwoordelijk financieel beleid en het waarborgen van veiligheid en leefbaarheid van onze gemeente. Tot zover, voorzitter.

02:39:35

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

02:39:47

Mevrouw De Groot : Dank u wel, voorzitter. De heer Keijser wil bezuinigen op duurzaamheid, maar hoeveel wil hij dan bezuinigen en hoeveel wil hij investeren in de openbare ruimte? Het één hoort bij het ander. Hoe gaat hij de rest van het tekort oplossen?

02:39:47

Voorzitter : Meneer Keijser.

02:39:47

De heer Keijser J. : Of ik de rest van alle tekorten ga oplossen, lijkt me een utopie. Dat gaat waarschijnlijk niet gebeuren. De openbare ruimtes zien er verschrikkelijk uit en ik vind wel dat we een tandje kunnen bezuinigen op duurzaamheid. Als ik u en de heer Mattens hoor praten, verduurzamen we ons huis, terwijl we de hypotheek niet kunnen betalen. Dat is een beetje de volgorde die u volgt.

02:40:19

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

02:40:37

Mevrouw De Groot : Voorzitter, meneer Keijser geeft geen antwoord op mijn vraag. Ik zou heel graag van meneer Kesijer willen weten hoeveel wil hij afhalen van duurzaamheid en hoeveel vervolgens weer in de openbare ruimte investeren? Misschien is het wel een heel goed idee.

02:40:59

Voorzitter : De heer Keijser.

02:40:59

De heer Keijser J. : Van alle kanten wordt mij ingefluisterd 'zoveel mogelijk'. Daar ben ik het niet helemaal mee eens. Ik ga geen bedragen aan u noemen hoeveel ik wil bezuinigen op duurzaamheid. Ik zei dat de ambitie duurzaamheid wat ons betreft een tandje en misschien zelfs wel twee tandjes terug kan totdat we de boel op orde hebben. Wij roepen dit al jaren. Volgens ons moet je kunnen onderhouden wat je hebt voordat je gaat investeren in wat je wil hebben. En op het moment zijn wij andersom bezig.

02:41:26

Voorzitter : De heer Mattens.

02:41:27

De heer Mattens : Voorzitter, dank u wel. Dank voor de bijdrage, meneer Keijser. U heeft de mond over veiligheid en u zegt dat we volop daarin moeten investeren om dat te realiseren. Tegelijkertijd wilt u een paar tandjes terug op duurzaamheid. Ik ben benieuwd of u de relatie tussen verduurzaming en veiligheid ziet. Want dan begrijpt u misschien waarom de Partij voor de Dieren zegt: misschien zijn financiën wel wat minder relevant op het moment dat je erger leed kan voorkomen.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:41:27

Voorzitter : De heer Keijser.

02:41:27

De heer Keijser J. : U doet continue het verhaal dat financiële middelen minder relevant zijn. Ik weet dat geld niet gelukkig maakt, maar gelukkig maken ze wel geld. We kunnen nergens terecht en we kunnen duurzaamheidsambitie maar heel klein beetje invullen als we geen geld hebben. En daar komt bij dat het schoonhouden van de openbare ruimte ook met milieu te maken heeft. Een schone openbare ruimte zorgt voor het veiligheidsgevoel van de inwoners. Volgens mij is dat een eerste prioriteit: de mensen moeten zich eerst veilig voelen voordat ze echt veilig zijn.

02:42:39

Voorzitter : De heer Mattens.

02:42:45

De heer Mattens : Dank, voorzitter. Ik ben het helemaal eens dat we moeten doorpakken op een schone openbare ruimte. Ik hoop dat we daar elkaar binnenkort weer opnieuw in vinden. Als het gaat over het tegengaan van de klimaatverandering, hebben we het over hele andere veiligheidsissues die we creëren op het moment dat we niet die anderhalve graad opwarming tegengaan. Dan hebben we over natuurgeweld, een mega inflatie als gevolg van schaarste aan grondstoffen, veel meer mensen op de vlucht met alle consequenties van dien. Dat zijn ook veiligheidsissues. Dus vandaar de vraag: legt u die relatie tussen duurzaamheid en veiligheid op die manier ook?

02:43:20

Voorzitter : Meneer Keijser.

02:43:21

De heer Keijser J. : Ik wil u een ander voorbeeld geven. Wij als Zaanstad zijn een speldenprik in wat wij voor het klimaat wereldwijd kunnen doen. Kijk naar India, het dichtstbevolkte land ter wereld, denk je echt dat die mensen daar bezig zijn met het klimaat? Die mensen zijn daar bezig met te overleven. Waarom? Omdat ze geen geld hebben. Eerst overleven en daarna kijken naar de andere dingen in het leven. Hier hebben wij op dit ons geld veel harder nodig voor andere dingen en dan moeten we duurzaamheid een klein tandje terugzetten.

02:43:53

Voorzitter : De heer Mattens kort.

02:43:53

De heer Mattens : Voorzitter, ik heb in mijn bijdrage aangegeven dat je duurzaamheid kan nastreven met veel minder geld. Ik hoop dat we elkaar daar vinden, want die mensen in India overleven van dag tot dag, en hebben het ergste te maken met de klimaatverandering. Zij hebben het minst ertoe bijgedragen. Vandaar de oproep om er hard mee bezig te gaan.

02:43:53

Voorzitter : De heer Keijser.

02:43:53

De heer Keijser J. : Ik ben bang dat wij hier in Zaanstad die problemen niet gaan oplossen.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:43:53

Voorzitter : De heer Kuyper.

02:43:53

De heer Kuyper : Voorzitter, dank u wel. Ik hoor de heer Keijser zeggen dat die bang is dat er teveel woningen gebouwd zullen worden in de bestaande stad. Tegelijkertijd maakt hij zich zorgen over het onderhoud van de openbare ruimte. Ik zou bijna zeggen: zet er dan een huis neer, want dan hoeft u het niet te onderhouden. Maar dat is een flauwe grap die we absoluut niet gaan maken, meneer Brekelmans. Nee, zo'n grap zal u mij nooit horen maken. U zegt: dat baart ons zorgen. Dat snappen wij, want wij vinden ook dat de ruimte beperkt is. Maar dan heb je wel de consequentie: of je gaat minder bouwen, of je bouwt in het buitengebied? Welke keuze zou u dan maken?

02:44:57

Voorzitter : De heer Keijser.

02:44:57

De heer Keijser J. : Ik zou de keuze maken om in het buitengebied te gaan bouwen.

02:44:57

Voorzitter : De heer Kuyper.

02:44:57

De heer Kuyper : Daar was ik al een beetje bang voor, voorzitter, maar goed dat u het hardop heeft gezegd.

02:44:57

Voorzitter : De heer Lopes.

02:44:57

De heer Lopes : Voorzitter, dank u wel. Meneer Keijser, ik hoor u net zeggen dat u niets leest over de A8/A9. Ik lees wel iets over de A8/A9. Dat is niet naar wens, maar ik ben even benieuwd hoe u dat bedoelt, want volgens mij begreep ik u verkeerd.

02:44:57

Voorzitter : De heer Keijser.

02:44:57

De heer Keijser J. : U begreep me verkeerd.

02:44:57

Voorzitter : De heer Lopes.

02:44:57

De heer Lopes : Dan gaat u mij nu vast uitleggen hoe u het wel bedoelt.

02:44:57

Voorzitter : De heer Keijser.

02:44:57

De heer Keijser J. : Ik bedoel dat we de A8/A9 echt moeten aanleggen, maar dat ik die ambitie niet tegenkwam in het stuk.

02:44:57

Voorzitter : Meneer Lopes.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:44:57

De heer Lopes : Ik ben alleen maar blij om dit te horen. Dank u wel dat het nog eens extra gezegd is. Waar ik minder blij mee ben, is dat ik hier te horen krijg dat u het coalitieakkoord wil openbreken. Laten we het daar achteraf nog een keertje over hebben.

02:44:57

Voorzitter : De heer Keijser.

02:44:57

De heer Keijser J. : Dat wil ik u nu ook al kort uitleggen. Als je boodschappen gaat doet en onderweg naar de winkel verlies je de helft van je geld, moet je een ander lijstje make. De financiële positie is nu heel anders, zoals ik in mijn betoog al zei, dan tijdens de opmaak ervan. Toen was er een ander financieel perspectief dan we nu hebben. Daarom vind ik dat we misschien met vooruitschrijdend inzicht eventjes moeten kijken of we het ergens kunnen bijstellen.

02:44:57

Voorzitter : De heer Lopes.

02:44:57

De heer Lopes : Dan zie ik de uitnodiging graag tegemoet om het hierover te hebben met elkaar.

02:46:32

Voorzitter : Mevrouw Stroo en dan mevrouw Köseoglu.

02:46:37

Mevrouw Stroo : Dank, voorzitter. Dank, meneer Keijser voor uw betoog. De heer Lopes haalde al een beetje de woorden uit mijn mond. U wilt het coalitieakkoord openbreken en het daar later over hebben. Maar ik heb toch één vraag over die duurzaamheidsambities die u wil afschalen: kunt u een concreet voorbeeld noemen, wat we dan direct niet meer gaan doen binnen die duurzaamheidsopgave?

02:47:01

Voorzitter : De heer Keijser.

02:47:02

De heer Keijser J. : Er zit nogal een prijsverschil tussen het ENG en het BENG bouwen. Het verduurzamen van hele wijken kost veel geld en ik denk dat we dat geld veel harder nodig hebben op andere vlakken.

02:47:02

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

02:47:23

Mevrouw Stroo : Dank u, voorzitter. U begrijpt dat ik het daar niet mee eens ben, want dat is dan misschien op dit moment een bezuiniging, maar dat is een bezuiniging op de korte termijn. Als we dat niet doen, lopen de kosten in de toekomst alleen maar op. Dus u vindt mij met dit voorstel absoluut niet aan uw zijde.

02:47:40

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:47:40

Mevrouw Köseoglu: Dank u wel, voorzitter. U heeft het over duurzaamheid, dat dat een tandje minder moet. Maar mensen die in tochtige slecht geïsoleerde huizen wonen en torenhoge energierekeningen krijgen, daar moeten we toch op gaan investeren?

02:47:52

Voorzitter : De heer Keijser

02:48:09

De heer Keijser J. : Ik heb ook niet gezegd dat we het moeten afschaffen. Ik zei een tandje minder.

02:48:11

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

02:48:11

Mevrouw Köseoglu: U geeft zelf aan dat we de subsidies anders moeten gaan doen. Dus de fixbrigades hoeven niet meer, het akkoord rondom energiearmoede, de afspraken die we hebben vastgelegd met de woningcorporaties om die groep die financieel minder daadkrachtig is te helpen die energie op een neutrale manier op te wekken. Dat kan allemaal weg?

02:48:41

Voorzitter : De heer Keijser.

02:48:42

De heer Keijser J. : Nogmaals, het hoeft niet allemaal weg, maar ik denk dat we onze prioriteiten moeten stellen.

02:48:49

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

02:48:50

Mevrouw Köseoglu: Ik had er nog eentje.

02:48:50

Voorzitter : Het moet heel kort, want anders komt niet iedereen aan bod en dat is zonde.

02:48:50

Mevrouw Köseoglu: Nu ga ik flauw doen: als u het zo belangrijk vindt dat we minder hondenpoep op straat moeten hebben, zou u de hondenbelasting nog eens kunnen heroverwegen.

02:49:11

Voorzitter : De heer Keijser.

02:49:11

De heer Keijser J. : Ik heb me hier zes jaar geleden het eelt op de tong gekletst toen de wethouder 80 van die 100 hondenpoepbakken weghaalde, om die terug te zetten. Toen was uw partij tegen en vond het te duur om de dingen te legen. Toen was het geen issue en nu staat het in de top tien van ergernissen.

02:49:25

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

zaanstad_20230608_1.mp4

02:49:25

Mevrouw De Groot : Voorzitter, even terugkomend op de wens van meneer Keijser om de A8/A9 spoedig aan te leggen. Daar maak je het financiële probleem van deze gemeente 14 miljoen groter mee en dat van de provincie wel 500 miljoen groter. Ik weet niet of dat een goed idee is.

02:49:25

Voorzitter : Mevrouw De Boer er gelijk achteraan en de heer Keijser in één keer reageren.

02:49:58

Mevrouw Doeves-de Boer : Dank u wel. Ik vind het als oppositiepartij fantastisch nieuws. We hebben vorig het pleidooi gehouden dat we de POV totaal niet meer herkenden. Nu horen we weer wat herkenbare geluiden. U wilt in de coalitie het gesprek voeren. Wij zitten boordevol ideeën om u bij te staan. Dus uitgestoken hand om daar weer een mooie samenwerking in te vinden. Onze fractievoorzitter heeft net een mooi pleidooi gehouden over de kerntaken. Dat is een mooi haakje om daar een stevig debat over te voeren.

02:50:49

Voorzitter : De heer Keijser.

02:50:49

De heer Keijser J. : Ik bedank iedereen voor de fijne bijdragen. Ik kreeg het idee dat iedereen blij was met mijn beschouwing.

02:50:49

Voorzitter : Dan geven we het woord aan mevrouw De Groot en als laatste is het woord aan mevrouw Stroom van GroenLinks.

02:51:14

Mevrouw De Groot : Voorzitter, collega-raadsleden, zoals gewoonlijk staat de voorjaarsnota - ook die van 2024-2027 - weer in het kader van wat niet kan. Deze keer ligt de oorzaak in de onzekerheid wat erin en na het zogenaamde ravijnjaar 2026 staat te gebeuren. Het grandioze positieve rekeningresultaat van de jaarrekening 2022 wordt in één keer opgesnord omdat het Rijk onvoldoende bijdragen doet aan het gemeentefonds. Dit raakt Zaanstad en de inwoners. We hadden met het enorme positieve rekeningresultaat veel extra kunnen doen voor de inwoners. Nu slaan de financiële deskundigen van de gemeente weer alarm, want vanaf 2027 heeft het Rijk nog onvoldoende oplossingen geboden. Onduidelijk is welke financieringssystematiek zal worden gehanteerd en we kunnen geen rekening houden met inkomsten die we nog niet kunnen verwachten. Voor ons als raad loont het daarom in verzet te komen. Daarvoor hebben we een motie en die is mede-ingediend door de VVD. Ik mag hem van harte aanbevelen. De denklijnen die het college presenteert gaan allemaal wel een beetje op. We moeten immers enerzijds toewerken naar een andere gemeentelijke financieringswijze nu we vanaf 2026 niet meer samen met het Rijk de trap op- en afdalen. Anderzijds mag verwacht worden dat het Rijk de gemeente binnenkort uit de onzekerheid helpt. Immers, de kamer moties van Van Weyenberg, Van Dijk, Bromet/Mohandis werd aangenomen. Als gemeenteraad van Zaanstad moeten wij in de tussentijd onze verantwoordelijkheid nemen en ervoor zorgen dat er een sluitende meerjarenbegroting komt, waarbij de risico's in de komende jaren worden

afgeschaald. Met onze motie gaan we helpen, we sluiten ons aan bij raden in verzet en ik hoop dat u het ook doet. Onze spreektijd lijkt vooralsnog te beperkt om uitgebreid op de denklijnen van het college in te gaan. We hebben echter wel een aantal amendementen die de financiële nood de komende jaren beperken. Sterker nog, deze amendementen zorgen ervoor dat er minder geld wordt uitgegeven en mogelijk dat er nog een beetje geld overblijft om een aantal andere zaken te realiseren. En wat zo mooi is, de amendementen hebben nog een gunstige invloed op klimaat, natuur en bodemgesteldheid en ze raken onze armste inwoners zo weinig mogelijk. We gaan een aantal dingen definitief niet doen. We houden ermee op om hijgerig achter de onhaalbare A8/A9 aan te akkeren. We maken een veilige spoorwegovergang Guisweg. Dat hadden we allang moeten doen, en dit zonder de gevraagde ondertunneling en de nieuwe op- en afritten van de A8. We stoppen definitief met de 24-uurs openstelling van Busbrug De Binding. Immers, het is veel slimmer om een derde ontsluiting van Westerwatering ter hoogte van de Vincent Van Goghweg te realiseren. Voor onderzoek daarvoor staat dit jaar 220.000 euro gereserveerd in het investeringsfonds. De SP komt niet aan de sociale voorzieningen voor degene die moeilijk het hoofd boven water kunnen houden. De SP komt niet aan onze zorg, die zo broodnodig is. De SP vindt nog steeds dat er woningen gebouwd moeten worden, vooral voor de laagste inkomens. Wonen is een mensenrecht en de SP is voor een socialistische samenleving. Waarschijnlijk zullen we in het kader van een andere financieringssysteem ook maatregelen moeten nemen in het belastinggebied. We vinden nadrukkelijk hetzelfde als het college wanneer dit zegt: we willen een gemeente zijn waar iedereen gelijke kansen heeft en volwaardig kan meedoen in de samenleving. Overigens vindt de SP dat gelijke kansen moet worden vervangen door gelijkwaardigheid, maar dat terzijde. Maar daar willen we op inzetten. Dus als er bezuinigd moet worden, dan allereerst op die projecten die zo weinig mogelijk weerslag hebben op de gewone mensen, hun leefomgeving en hun gezondheid. En misschien moeten we grote en winstgevende bedrijven en personen zwaarder belasten. We hopen dat er op de één of andere wijze weer geld komt. De VNG vecht daarvoor en de gemeente Zaanstad sluit zich hierbij aan. Als raad sluiten wij aan bij het actiecomité Raden in verzet. Daarvoor hebben we een amendement en wie weet bij succes, kunnen we op termijn wellicht weer een paar relevante verkeersprojecten realiseren, zoals verdiept spoor, een betere ontsluiting van Westerkoog en Westerwatering door middel van een derde ontsluiting.

02:56:34

Voorzitter : Dank u wel. Wie wil daarop reageren? Niemand, geen reacties? Dan wordt dat gesprek volgende week voortgezet in de Zaanstad Beraden, en gaan we door naar GroenLinks. Mevrouw Stroo heeft het woord.

02:57:04

Mevrouw Stroo : Voorzitter, één van de fundamentele vragen die wij, raadsleden onszelf en elkaar altijd moeten stellen, is: wat voor stad willen we zijn? In essentie willen we allemaal hetzelfde. Iedereen in Zaanstad nu en in de toekomst moet in een prettige en een gezonde leefomgeving kunnen wonen en werken, ontspannen opgroeien en zichzelf kunnen ontplooien. Om tot die ideale stad te komen heb je visie, beleid, uitvoering en bovenal financiële middelen nodig. En dan kom ik daar waarvoor we hier zijn, de voorjaarsnota. Allereerst dank hiervoor. De

financiële situatie die geschetst wordt, is allesbehalve rooskleurig te noemen. Komt dat als een verrassing? Nee, natuurlijk niet. Hogere energie- en grondstofprijzen, personeelstekorten in combinatie met een sterk gestegen vraag door de heropening van de economie naar de COVID-pandemie, et voilà, de inflatie loopt enorm op. Dat voelen wij hier allemaal in onze eigen portemonnee en dat geldt ook voor de portemonnee van de gemeente. We zien het terugkomen in de grote hoeveelheid actualisaties als gevolg van autonome prijsstijgingen. Normaal gesproken staan wij zeker niet te trappelen om beslissingen voor ons uit te schuiven. Op tal van beleidsterreinen is dat door met name de landelijke overheid de afgelopen decennia te vaak gedaan, en vanwege dat kop in het zand beleid zitten wij nu met de gebakken peren. Denk aan de enorme wooncrisis, de vluchtelingencrisis en de klimaatcrisis. Dat het college toch heeft gekozen om de totstandbrenging van een sluitend meerjarenbeleid nog even vooruit te schuiven, is in onze ogen een spannende, maar wellicht begrijpelijke keuze, omdat er nog veel onduidelijkheid bestaat omtrent de structureel hogere bijdrage vanuit het gemeentefonds en omdat de Meicirculaire hierover naar verwachting meer duidelijkheid zal verschaffen. Het opstellen van denklijnen waarlangs we tot een sluitende begroting kunnen komen, is nieuw. We waarderen deze poging. We gaan ook heel graag op een later moment met het college het gesprek hierover aan, maar waarschuwen wel dat we dit niet moeten zien als de heilige graal. Er zitten een paar interessante denklijnen tussen, maar anderen hebben grotendeels een open deur karakter. Terugkomend op de stad die we willen zijn. Een prettige en gezonde leefomgeving betekent voor GroenLinks een groene omgeving met schone lucht en geen lawaaioverlast. We zijn dan ook blij dat voor de vergroening van de stad en het versterken van de biodiversiteit wordt gewerkt aan een investeringsprogramma voor de komende jaren. We zien de effecten met eigen ogen van het nieuwe maaibeleid. We zien dat het college blijft werken aan het realiseren van betaalbare woningen conform afspraak en dankzij onze motie gaan we pleiten voor een toetsbare geluidsnorm van vliegtuiglawaai. Een prettige en gezonde leefomgeving bereik je niet als je niet anders naar mobiliteit gaat kijken. Het is geen geheim dat GroenLinks een groot voorstander is van minder eigen autogebruik, maar dat kan alleen als er voldoende optimale alternatieven zijn. We kijken dan ook uit in spanning uit naar de parkeernota maar vooral ook naar het actieplan fiets. We moeten vol inzetten en blijven lobbyen voor die HOV Zaan-IJ verbinding want dat deze in die laatste BEO MIRT vooruit is geschoven, baart ons zorgen. Voorzitter, in onze ideale stad leven we met elkaar samen, zoeken we de verbinding, helpen we elkaar, heeft iedereen gelijke kansen. We staan niet meer tegenover elkaar, maar we staan naast elkaar. Maatschappelijke voorzieningen als buurthuizen, sociale wijkteams de bieb, culturele instellingen en sportverenigingen zijn cruciaal. Daarom is het goed dat we als gemeente hier de focus op blijven houden en deze instellingen blijven ondersteunen, daar waar nodig. En als we het hebben over die stad die we willen zijn, dan hebben we het over de toekomst. En die toekomst schetst een angstaanjagend beeld. De aarde warmt nog sneller op dan we eerder verwachten, en de lucht die we inademen, het water dat we drinken, de aarde die we bewerken het voedsel dat we eten, staan op het spel door onze huidige consumptiegerichte levensstijlen. Het is dan ook goed dat Zaanstad na een aangenomen motie de klimaatcrisis heeft uitgeroepen. We moeten hard werken aan een klimaat neutrale stad in uiterlijk 2040 en een circulaire stad in 2050. We mogen

zaanstad_20230608_1.mp4

onze kop niet in het zand steken, want doen we dat wel, hebben we straks onze bek vol water. Tot zover.

03:02:24

Voorzitter : Mevrouw De Groot.

03:02:24

Mevrouw De Groot : Voorzitter, ik heb een vraag aan GroenLinks: u hebt in de vorige periode voor de 24-uurs openstelling van de Busbrug gestemd. U heeft in deze periode voor het nieuwe verkeersprobleem rond de Guisweg en de A8 gestemd. Toch zegt u: wij zijn tegen auto's en meer mobiliteit. Ik begrijp er dus helemaal niets van, want er zullen 35.000 auto's meer rijden als die extra afslagen er komen.

03:02:48

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

03:02:48

Mevrouw Stroo : Dank u. Mevrouw De Groot heeft het over de Guisweg. Daar hebben wij over meegestemd en u weet ook waarom. We hebben duidelijk aangegeven dat hierdoor het hoogfrequent spoor mogelijk is. Als we tegen hadden gestemd, had dat nooit gekund. En zoals ik al zei, voor ons is het OV één van de allerbelangrijkste alternatieven om mensen uit die eigen auto te krijgen.

03:03:07

Voorzitter : Meneer Mattens.

03:03:34

De heer Mattens : Dank u wel, voorzitter. Bedankt mevrouw Stroo voor uw bijdrage. Ik ben een beetje zoekende als u zegt dat we moeten opschalen als het gaat over de het aanpakken van de klimaatverandering, maar tegelijkertijd begon uw betoog met de grootste uitdaging die we hebben, namelijk: de financiële sores. We kunnen niets doen als we de financiën niet hebben. Ik hoor u zeggen: we streven naar een geluidsnorm voor Schiphol. Het zijn met name op die punten dat we zonder veel geld veel slagen kunnen maken. Bent u het met mij eens dat als kortere handhavingstermijnen hebben op bestaande wet- en regelgeving we daarmee zonder veel geld grote winst kunnen boeken?

03:03:34

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

03:03:34

Mevrouw Stroo : Heel kort, voorzitter. Meneer Mattens, dat ben ik met u eens en daar vindt u ons volledig aan uw zijden.

03:03:34

De heer Rijken : De heer Kerkhoven.

03:04:34

De heer Kerkhoven : Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Stroo, ik hoor u zeggen dat u wilt dat men uit de eigen auto stapt. Wat voor alternatief heeft u dan? Heeft u het dan over deelauto's als optie?

03:04:50

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

zaanstad_20230608_1.mp4

03:04:51

Mevrouw Stroo : Dan heb ik meerdere alternatieven. Deelauto is er één van. Betere openbaar vervoerverbindingen, betere fietsverbindingen, alles bij elkaar. Dat hele pakket moet ervoor zorgen dat meer mensen geen eigen auto meer aanschaffen.

03:05:08

Voorzitter : De heer Kerkhoven.

03:05:08

De heer Kerkhoven : Dat is typisch GroenLinks. Die komen dan weer met zo'n prachtig verhaal. Ik ben het met u eens dat het openbaar vervoer beter zal moeten. Maar over die deelauto's, dat is flauwe kul. Er wordt gezegd dat de deelauto tot minder autobezit leidt, maar uit onderzoek blijkt niets is minder waar. Ze worden nauwelijks gebruikt. Bijna een miljoen mensen hebben zich ooit ingeschreven bij de deelautodienst, maar 80 procent gebruikt een auto. Dus u kunt elke keer wel zeggen dat dit uw streven is, maar in de praktijk werkt het niet. Iemand wil in z'n eigen auto zijn boodschappen kunnen doen. Uit onderzoek blijkt dat de deelauto geen succes is.

03:05:40

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

03:05:48

Mevrouw Stroo : Ik ken de onderzoeken die meneer Kerkhoven aanhaalt. Het klopt, er is op dit moment nog niet veel enthousiasme over de deelauto's maar bij ons dan toch altijd wel het glas halfvol. En dan kijken we toch naar manieren om ervoor te zorgen dat die deelauto wel aantrekkelijker gaat worden. We kunnen achterover leunen, maar die luxe hebben we niet, meneer Kerkhoven. Wat weerhoudt op dit moment de mensen om in een deelauto te stappen? Als we dat weten, kunnen we daarop actoren en ervoor zorgen dat mensen wel die deelauto pakken. Overigens moet ik erbij zeggen dat het heel geografisch bepaald is, want er zijn plekken waar die deelauto heel goed werkt. In de grote steden werkt het wel. In de plattelandsomgeving werkt het minder.

03:06:07

Voorzitter : De heer Kerkhoven.

03:06:42

De heer Kerkhoven : In deze stad ook niet. En daar komt nog bij dat deelscooters ook niet werken. Bedrijven gaan failliet. Er is niet voldoende belangstelling voor en we kunnen het elke keer wel dromen, maar we moeten wel realistisch zijn.

03:06:51

Mevrouw Stroo : Mevrouw Stroo.

03:06:51

Mevrouw Stroo : Maar daar vinden wij elkaar, meneer Kerkhoven, want ik ben absoluut geen voorstander van deelscooters.

03:06:59

Voorzitter : Mevrouw Köseoglu.

03:07:00

Mevrouw Köseoglu : Dank u wel, voorzitter. Dank, mevrouw Stroo. We kunnen ons voor een groot deel vinden in uw bijdrage als het gaat om op een andere manier naar

zaanstad_20230608_1.mp4

mobilititeit kijken. Wat betreft de deelauto's, dat is eerder in Zaanstad geprobeerd en is helaas niet gelukt. Hoe moeten we ervoor zorgen dat het dan wel gaat lukken? We moeten werken aan verduurzaming en de klimaatverandering tegengaan. Daarin staan we niet tegenover elkaar. Maar wij vinden het wel belangrijk dat die verduurzaming niet gaat leiden tot kansenongelijkheid. Om het concreet te maken: mensen die in een sociale huurwoning of buiten het centrum wonen, hebben vaak wel banen die niet meteen om de hoek bij een station zitten. Die hebben die auto nodig om daar te komen waar ze moeten gaan werken. Dus hoe kunnen we ervoor zorgen dat we die ambitie behouden en dat mensen die geen zonnepanelen op hun dak kunnen aanschaffen, die in tochtige huizen wonen en geen Tesla voor de deur hebben staan, niet aan het kortste einde trekken?

03:08:05

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

03:08:05

Mevrouw Stroo : Dank voorzitter. Ik begin met uw laatste vraag te beginnen. Om alle verwarring te voorkomen, wij zijn tegen auto's, wij willen een vermindering van eigen gebruik, maar er zullen altijd mensen die hun auto wel degelijk nodig hebben. Ik snap wat u zegt: die mensen wonen niet allemaal om de hoek van een station, maar met een fiets kan je ook nog een behoorlijk stuk overbruggen. Het is niet zo zwart-wit dat als je op één kilometer van het station woont, je opeens een auto moet gebruiken. Er zijn nog meerdere mogelijkheden. Maar ik ben het met u eens, er zullen altijd mensen blijven die een auto nodig hebben. We vergeten wel dat er een hele groep mensen is die de auto minder nodig heeft. Als u weet dat 93 procent van de tijd hun auto stilstaat, moeten we daar wat mee.

03:08:28

Voorzitter : De heer Kerkhoven op dit punt.

03:08:28

De heer Kerkhoven : Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een nabrander aan mevrouw Stroo. Stamt de fusiepartij GroenLinks/PvdA officieel af van de woorden van Den Uyl: iedere arbeider zijn eigen auto?

03:08:28

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

03:08:28

Mevrouw Stroo : Meneer Kerkhoven, ik weet dat ik niet meer de jongste ben in deze raad. Maar de heer Den Uyl is toch echt van voor mijn tijd. Ik kan veel dingen noemen die we toen deden en nu ook nog doen. Als ik nu een verjaardag vier, zet ik ook geen glas met sigaretten meer op tafel. Dus dingen veranderen.

03:10:00

Voorzitter : De heer Rienstra.

03:10:02

De heer Rienstra : Dank u wel, voorzitter. De heer Den Uyl was de eerste minister van economische zaken die de gaskraan ongelooflijk open heeft gezet. Maar goed, daar hebben we het nu niet over. Het is een feit, het autogebruik gaat enorm toenemen. Dat wil men, dat willen de bewoners en ik begrijp uw droombeeld maar dat willen de bewoners. En dat gegeven, ben ik wel heel benieuwd wat u nu bedoelt

zaanstad_20230608_1.mp4

dat u met spanning wacht op de parkeernota. Wij ook, maar wij verwachten daarvan dat er ruim gekozen wordt dat die groei naar auto's - die er zonder meer komt - gefaciliteerd wordt met ruime parkeergelegenheden. Dus ik kijk alvast naar de wethouder dat die in de parkeernota daar rekening mee houdt. Wat is uw idee dan van de parkeernota?

03:10:52

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

03:10:54

Mevrouw Stroo : Meneer Rienstra, ik heb daar een ander idee over. Tijdens de ideeënmarkt was er ook een heel mooi idee daarover. Dat ging over de deelauto's en dat ging ook over parkeerplekken voor die deelauto's. Ik ben dus ook heel benieuwd - en dan kom ik toch weer op die deelauto's - wat daarover in die parkeernota staat. Dus om die reden kijk ik uit naar die parkeernota. Ik kijk zeker niet uit naar een parkeernota waar er opeens een parkeernorm is van drie auto's per gezin, wat u volgens mij wilt. Maar ik geloof niet dat dat gaat gebeuren.

03:11:25

Voorzitter : De heer Rienstra.

03:11:25

De heer Rienstra : Dat ligt eraan hoe groot de gezinnen worden. Nog even over deelauto's: het werd net al gememoreerd en daar ben ik het mee eens, het slaag op sommige plekken maar op de meeste niet. Net zoals deelscooters. Het project deelfietsen is hier ook volledig mislukt. De fietsen lagen her en der verspreid in het groen. Ik blijf erbij, het is een droombeeld. Het is mooi dat u dat droombeeld heeft dat iedereen in deelauto's zal rijden. Maar dat gaat niet gebeuren, en vind het de verantwoordelijkheid van de politiek om te faciliteren in wat de maatschappij wil. Daar staat de VVD voor.

03:11:40

Voorzitter : Mevrouw Stroo.

03:11:40

Mevrouw Stroo : Meneer Rienstra, u zou eens moeten weten wat er in mijn droom gebeurt, maar dat terzijde.

03:12:16

Voorzitter : Daar gaan we het nu niet verder over hebben. Mevrouw Stroo vervolgt haar reactie.

03:12:24

Mevrouw Stroo : Ik vind het een beetje te makkelijk om te zeggen: we hebben het hier geprobeerd, dus het kan niet. Er zijn plaatsen in Nederland waar het wel kan. Laten we eens goed kijken waarom het daar wel lukt en hierin Zaanstad niet.

03:12:26

Voorzitter : De tijd van het debat is om. Dank u wel. Tenslotte geven wij wethouder Onclin het woord met een eerste reactie op de algemene beschouwingen die u net heeft gehad.

03:13:02

Mevrouw Onclin : Voorzitter, de algemene beschouwingen. Het feest van de

democratie. Ik heb eerlijk gezegd weer genoten. Ook de hier en daar creatieve omgang van u met de feiten brachten mij op het puntje van mijn stoel. Volgens mij is in ieder geval goed bij u overgekomen dat wij de komende maanden keuzes met elkaar moeten maken. U heeft het vanavond onder andere al gehad over het werken vanuit vertrouwen. De Partij voor de Dieren riep dat wij hiermee bedoelen om bedrijven meer ruimte te geven. Dat is niet zo. Volgens mij is het college daarna op de juiste manier gequoteerd en is deze denklijn onder andere bedoeld om te kijken naar regeldruk, maar ik hoop dat wij dit debat volgende week verder met elkaar kunnen voeren, want uiteindelijk hebben wij om die reden de denklijnen met u gedeeld om uw input daarmee op te halen. Daarnaast heb ik een aantal van u horen pleiten voor een stevige lobby richting het Rijk. Ik heb de inmiddels iconische uitspraak van de heer Van Zanen 'geen knaken is geen taken' voorbij horen komen. Maar voor een stevige lobby wil ik u toch vragen om even naar uw eigen agenda te kijken. Een raadsconferentie tegelijk met drie landelijke congressen helpt niet en een voorjaarsnotabehandeling tijdens het VNG-congres, ik moet u toch waarschuwen, deze wethouder Lobby zit volgende week dinsdag met u in deze zaal en niet in de zaal met alle collega-wethouders. Desalniettemin kan ik u geruststellen dat wij deze lobby stevig voeren binnen de VNG, binnen de G40 en ook zeker binnen de partijlijnen. Ik wil u allen erop wijzen dat het Rijk op dit moment met elkaar gesprekken voert over de voorjaarsnota en wij met name zichtbaar zijn in het lobby filmpje van de G40. Ook u kan daarin een rol spelen door deze boodschap van de G40 te delen op al uw social mediakanalen. Ook onze rol als werkgever wil ik even benoemen, want ik heb complimenten gehoord die ik onderschrijf en een pleidooi voor Zaanstad als goede en sterke werkgever. Daar zet het college zich iedere dag voor in, maar dit college staat voor haar mensen. Daarom vind ik het teleurstellend dat onze mensen, want zij werken net zo goed voor u, op een negatieve manier voorbij zijn gekomen vanavond. U mag het Zaanse beleid ten alle tijden kritiseren, maar betrek het niet op de mensen die het beleid namens u uitvoeren. Ik heb drie specifieke vragen gehoord en ik stel voor dat ik die beantwoord en daarna naar een afronding ga. De eerste vraag is: waarom hanteert u als uitgangspunt dat lokale lasten niet omhoog gaan? Het inflatiefonds werd al even genoemd en samen met u hebben we dat ingericht, omdat we constateren dat onze inwoners worden geconfronteerd met hogere kosten. Om die reden heeft het college op dit moment als uitgangspunt om te proberen te vermijden dat de gemeente een extra duit in het zakje doet. Maar het eerlijk antwoord is dat het voor nu een uitgangspunt is, zoals alle denklijnen nog denklijnen zijn. Want u heeft volgens mij terecht geconstateerd dat als we kijken naar 2027, er een opdracht ligt waarvan wij eerder tegen het Rijk hebben gezegd dat die onuitvoerbaar is. Dus we zullen met elkaar de komende maanden moeten kijken wat de denklijnen opleveren en welke keuzes er dan exact gemaakt gaan worden. De tweede vraag die ik heb gehoord is: gaat u mee in het vooruitschuiven van de A8/A9? Het simpele antwoord is nee, maar we zijn een jaar verder en de provincie is nog niet verder. We hebben met elkaar de afspraak dat we realistisch begroten, dus dat betekent dat we daar de kasschuif hebben toegepast van één jaar later. Dus wat ons betreft gaat dat over het realistisch opnemen van onze uitgaven, want hier kan ik u verzekeren dat wij een stevige lobby voeren op de A8/A9, zowel zichtbaar in een brief die is gestuurd naar de onderhandelende partijen als voor u misschien iets meer onzichtbaar in een aantal informele en formele gesprekken die wij hebben gevoerd met de beoogde nieuwe kandidaten. Maar ik kan

zaanstad_20230608_1.mp4

u verzekeren dat wij rijksgezind uitkijken naar een nieuw provinciaal bestuur. Dan de derde vraag: is dit college daadkrachtig genoeg om keuzes te maken? Dat zijn wij zeker. Maar dat is precies de reden dat we de keuze hebben gemaakt om voor dit proces meer tijd te nemen, want we zitten met elkaar in een zeer onzekere situatie. Er werd al even de Meicirculaire genoemd. Daar wachten we op, maar we wachten ook nog op de andere mogelijke beslissingen die het Rijk nog gaat nemen en wij vonden het onverantwoord om in deze fase met u te gaan spreken over een zeer groot bedrag, terwijl er nog zoveel onzekerheid is. Dus om die reden hebben wij de keuze gemaakt om te kiezen voor een zorgvuldiger proces. Dan kwam nog even de brief van de rekenkamer aan bod en ik kan u toezeggen dat wij met een reactie zullen komen op de brief van de rekenkamer. Voorzitter, dan wil ik via u de raad nogmaals bedanken voor deze mooie avond, en kijkt het college uit naar de debatten van volgende week.

03:18:09

Voorzitter : En daarmee is deze vergadering gesloten. Dank u wel voor de mooie beschouwingen. Wel thuis. Tot volgende week.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 20 juli 2023

Griffier,

Voorzitter,